

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu lâyihası ile Ankara mebusu İsmail Rüştü Aksal ve 6 arkadaşının, Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/162, 2/43)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 693/621

21 . II . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 17 . II . 1958 tarihinde kararlaştırılan Veraset ve İntikal Vergisi kanunu lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Veraset ve İntikal Vergisi, memleketimizde ilk defa 3 . IV . 1926 tarihli ve 797 sayılı Kanunla tesis edilmiş ve 1 Haziran 1926 tarihinde tatbikine başlanmıştır.

Bilâhara, gerek Medenî Kanunumuzdaki hukuki esas ve prensiplere, gerekse tatbikattan elde edilen neticelere göre, 16 . VII . 1931 tarihli ve 1836 sayılı Kanunla 797 numaralı Kanunun birçok maddeleri tadil ve bâzı maddeleri de ilga edilerek vaz'olunan hükümlerle Veraset ve İntikal Vergisine yeni bir veçhe verilmiştir. 1836 sayılı Kanunla yapılan tadilâtla bilhassa: evvelce teklif altına alınmamış olan tescile tâbi hukuk ve menafi ile intifa haklarının veraset ve vasiyet yoluyla intikalleri vergi mevzuuna alınmış, istisnalar günün ihtiyaçlarına uygun olarak tesis olunmuş ve kuru mülkiyet sahibine tarh oluna vergilerin de intifa hakkı sahibinin vefatına veya bu hakkın her hangi bir surette zevaline k dar tecili cihetine gidilmiştir.

Veraset ve İntikal Vergisinde, 1836 sayılı Kanunla yapılan bu esaslı ve umumi tadilâta rağmen mevcut hükümler zaman geçtikçe memleketin içtimai ve iktisadi bünyesine cevap vermekten uzak kalmış, buna mukabil muhtelif sebep ve âmillerle bu kanunun bünyesi yeni bir revizyona tâbi tutulamamıştır.

Bu itibarla gerek mucip sebepleri, gerekse istinadettiği prensipler bakımından çok muhik ve adilâne olan bu vergi, tesis edildiği tarih üzerinden 31 seneye yakın bir zaman geçmiş olmasına ve yapılan bâzı tadilât ve ilâvelerle dahi beklenen randımanı vermekten ve istihdaf edilen gayeye varmaktan çok uzak kalmıştır.

Filhakika; bu verginin takibetmiş olduğu artış seyri ile, bütçenin normal varidatı arasındaki nispeti 0.0012 - 0.0036 arasında tahavvül etmekte ise de, Veraset ve İntikal Vergisi varidatının İngiltere'de umumi varidatın % 7 - 16 sı ve Amerika Birleşik Devletlerinde ise % 1,9 - 6,9 u arasında tahavvül eylediği nazarı itibara alınırsa mer'î mevzuatımızın bugünkü verimsiz durumu daha iyi belirtilmiş olur.

Verginin verimsizliğinin başlıca âmillerinden biri gayrimenkullerin vergi değerlerinin matrah ittihaz edilmesinden ileri gelmekte idi. Bu mahzur, 6935 sayılı Kanunla kısmen bertaraf edilmiş ise de, yukarıda arz ve izah edildiği üzere, kanunun heyeti umumiyesi 25 - 26 yıl müddetle hiçbir değişikliğe tâbi tutulmamış bulunduğu gibi mevzu ve şümulünün vuzuhsuz ve hudutsuz olması, mua-

fiyet ve istisnalarının bugünkü ihtiyaçlara cevap vermemekte bulunması bakımlarından, bugünkü haliyle aynı sistemin devam ve muhafazasında artık bir fayda mülâhaza edilmemektedir.

Mer'i mevzuattaki kifayetsizlikleri şu suretle hulâsa etmek mümkündür :

1. Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun mevzu ve şumulünü tâyin eden muaddel birinci maddesiyle; gerek veraset ve vasiyet tarikiyle, gerek bedelsiz her hangi bir tarzda ivazsız olarak hakiki veya hükmi bir şahıstan diğerine intikal eden menkul ve gayrimenkul umum emval ile veraset veya vasiyet suretiyle vâkı intifa hakları ve kanunlarına göre tescile tâbi bütün hukuk ve menafi bu vergiye tâbi tutulmuştur. Görülüyor ki, kanunun birinci maddesi, vergi mevzuuna giren hâdiseleri ayrı ayrı tadadettikten başka bir de umumi surette tarif yapmakta ve binnetice mükellefiyet mevzuunun ivazsız intikaller olduğunu ifade etmiş bulunmaktadır. Her ne kadar üçüncü madde, bu intikaller dolayısıyla tahakkuk ettirilecek vergiyi kimin ödiyeceğini sarahaten zikretmiş ise de (ivaz) unsurunun nispet edileceği ve intikalın neşet ettiği şahıs ve tarafın sarahatle tâyini hususunda vergi daireseleri ile kaza mercilerinin müstakar bir kanaate varmamış oldukları tatbikattaki mütebayın muameleler ve mütenakız kararlarda görülmektedir.

2. Mer'i kanun, verginin şumulünü mahal itibariyle tahdidetmemiştir. Yukarda temas edildiği üzere, verginin mevzuunu tâyin eden birinci madde, ne intikal eden malların yerinden, ne de muris ve mirasçılardan ikametgâh veya tâbiyetlerinden bahsetmemektedirler. Mükellefiyetin hudut ve şumulü sarahaten tâyin ve tahdidedilmediğine göre, ivazsız bir iktisap dünyanın neresinden ve kimler arasında olursa olsun, kanunun şumulüne girmekve 210 numaralı Tefsir Kararı mevcut ise de bu kalünü kısmen tahdideden 22 . XII . 1934 tarihli tedir. Bu mevzuda, mükellefiyetin hudut ve şumulara göre, ikametgâhı Türkiye'de olan bir yabancıya vasiyet ve miras suretiyle geçen veya her hangi bedelsiz ivazsız bir tasarrufla kazanılan menkul ve gayrimenkul mallardan yurt dışında bulunanlardan veraset ve intikal vergisi alınmamaktadır ki bu hüküm de tamamen hususi bir vaziyeti derpiş etmekte ve bunun haricindeki, mal ve tâbiyetle alâkalı, diğer hususi halleri tanzim etmekten uzak bulunmaktadır.

3. Kanunun muaddel 2 nci maddesinde, bütün muafiyet ve istisnalar «İstisnalar» başlığı altında toplanmaktadır. Malûm olduğu üzere; istisna. normal olarak vergiye tâbi olması lâzımgelen bir hususun tamamıyla vergi dışında bırakılması, muafiyet ise, intikal eden mallardan bir miktarının mükellefi himaye maksadiyle vergiyetâbi tutulmamasıdır. Gerek maddenin tanzimindeki bu aykırılık, gerekse muafiyet hadlerinin günün içtimai ve iktisadi inkişafıyla mütenasip olmaması ve gayriâdilâne bulunması bakımlarından muafiyet ve istisnaların da yeni baştan tanzimi zarureti ortaya çıkmaktadır.

4. İrs yoluyla vâkı intikallerde murisin vesaika müstenit borçları tereke kıymetinden tenzil edilmekte ve vergi net matrah üzerinden alınmakta olduğu halde vasiyet, hibe ve diğer ivazsız iktisaplarda borç tenzili (Hattâ gayrimenkulün aynına taallük eden vergi ve ipotek borcu dahi olsa) caiz ve kabule şayan bulunmamaktadır ki bunun mucip sebeplerini izah mümkün değildir.

5. Medeni Kanunun 444 nci maddesi gereğince intifa hakkını ihtiyari veya kanuni olarak iktisabeden eşlerin bu haklarına taallük eden vergilerin tahakkuku için vergi kuru mülkiyet sahibi namına tarhedilmekte ve mülkiyet esasına göre tarhedilen bu vergiden bir kısmı, yeşile mütenasibolarak, intifa hakkı sahibine tefrik edilmekte, bakıyesi ise intifa hakkı sahibinin ve fatına veya bu hakkın her hangi bir surette zevaline kadar tecil edilmektedir.

Bu tarz muamele tesisinin neticesi olarak kuru mülkiyet sahibi namına tarhedilen vergilerin bâzı ahvalde uzun seneler boyunca tecili lâzımgeldiğinden verginin muacceliyet kesbettiğini vergi dairesi, ancak bir tapu muamelesi neticesinde öğrenebilmektedir. Kısaca tebarüz ettirildiği veçhile burada hem iktisap ve istifade edilmemiş bir haktan dolayı vergi tarhedilmekte, hem de bu verginin tecili için senelerce vergi dairesi, defter ve kayıtları üzerinden muameleyi devir mecburiyetinde kalmaktadır.

6. Kanunun, verginin nispetlerini tâyin eden 18 nci maddesinde, hibe yoluyla vâkı intikallerle veraset suretiyle vâkı intikallere tatbik edilen nispet tarifeleri arasında ne akrabalık ayırması ve ne de miktara göre müterakkiyet bakımlarından hiçbir paralellik mevcudolmadığı gibi

veraset suretiyle veya vasiyet tarikiyle intikaller için ayrı ayrı nispetler tatbik edilmektedir.

Miras hukukunda vasiyet serbestisi prensibini kabul etmiş olan memleketlerde, ölüm ile vâkı olan intikallerin normal şekli vasiyettir. Mahfuz hisse esasını kabul eden memleketlerde ve bizde ise, eğer mahfuz hisseli mirasçılar yoksa, bütün tereke vasiyet tarikiyle intikal edebilir. Bu sebeple yekdiğerinin yerine kâim olabilecek iki şey arasında bir tefrik yapmanın katî sebebini izah etmek mümkün değildir.

Arz ve izah edilen sebepler dolayısıyla 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu bugünün ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak olduğu kadar fiskal mânada da ehemmiyetini tamamen kaybetmiş bir durumda olduğundan, bu kanunla ek ve tadülerinin tamamen ilgası ve medeni memleketlerde tatbik edilen emsali vergi kanunlarından faydalanılmak ve modern vergicilik zihniyetine uyulmak suretiyle tamamen yeni ve âdilâne bir kanun tedvinini uygun görülmüş ve bu mak-satla (Veraset ve İntikal Vergisi) kanunu lâyihası hazırlanmıştır.

Yeni lâyiha hazırlanırken mer'i kanunda aksaklıklara sebebiyet veren hükümlerin tedvininden tevakki olunmuş bulunduğu gibi küçük intikallerin teklif haricinde bırakılması ve buna mu-kabil vreginin daha ziyade büyük servet intikallerine tevcih edilmesi temel prensibolarak alınmış ve bu temel prensibin tabii neticesi olarak da muafiyet ve istisnalar genişletilmiş ve vergi nispet-leri, ufki ve şakûli müterakkiyet esasına göre, daha âdilâne ve mâkul hadler dâhilinde tâyin ve tespit olunmuştur. Bu arada yabancı devletlerin Veraset ve İntikal Vergisi mevzuatı tetkik edilmiş ve bilhassa mükellefiyetin hudut ve şümulünü tâyin eden maddelerin tanziminde ve muafiyet ve istisnalarda ve vergi nispetlerinin tâyininde bu mevzuatttan ve devletler hususi hukukunun kanun ihtilâflarına ait bölümünün mirasın iktisabı ile alâkalı kısımlarından istifade olunmuştur. Mevzuatı tetkik edilen yabancı devletlerden bâzılarında tasarrufu yapan şahsın tabiiyeti, bâzıla-rında ikametgâh esası ve ekseriyetinde de kendi siyasi mülki hudutları dâhilindeki mallar mükel-lefiyetin hudut ve şümulünü tâyinde esas tutulmaktadır.

Kanunun şümul sahası çizilirken anaprensip olarak (Mal - tâbiiyet) esası kabul edilmiştir. Bu esas bütün memleketlerce kabul edilmiş bir kaide olmakla beraber Devletler Hususi Hukukunun en çok benimsenmiş bir esasıdır ve bilhassa tatbikat bakımından daha reel ve pratik bulunmaktadır.

Yeni lâyihanın «Verginin mevzuunu» tâyin eden birinci maddesinde, halen meriyette bulunan hükme nazaran, bir prensip değişikliği yoktur. Yani Veraset Vergisi hukukumuzdaki miras hisseleri üzerinden vergi alma esası devam ettirilmektedir. Ancak Veraset Vergisinin 31 senelik tatbikatın-dan mülhem olarak, yeni hazırlanan metinde mevzua biraz daha sarahat ve besitlik verilmekle iktifa olunmuş ve mükellefiyetin şümul sahası tâyin ve tahdidedilmiştir.

Kanunda geçen tâbirlerin izahına mütedair olan 2 nei madde, hudut ve şümulü birinci madde ile tâyin ve tahdidedilen mevzua, aynı zamanda vuzuh vermek ve tatbikattaki muhtemel ihtilâfları peşinen önlemek maksadına mâtuf olup ivazsız olarak iktisabedilen hukuk ve menfaatlerin mutlak surette mevzua girmesi de bu madde delilleriyle müspet şekilde halledilmiş bulunmaktadır. Lâyi-hanın bu maddesinde «Kimse» tâbirinin neyi anlattığı açıklanarak girilmiştir. Bu cihet metninde sarihtir. Ancak hukukumuzda hakiki ve hükmi şahıslar dışında bâzı nev'i şahsına munhasır (Sui generis) ortaklıklar da bulunmaktadır ki, bunlar Borçlar Kanununun bahsettiği âdi şirketle, Tica-ret Kanununun tanzim ettiği hususi şirketlerlerdir. Hükmi şahsiyetleri olmayan bu ortaklıkların yeni lâyiha muvacehesinde hukuki bir rolleri bulunmayacaktır. Bunlara yapılan hibeler onu teşkil eden şahıslara yapılmış sayılacak ve bilfarz 30 000 lira hibe edilen bir âdi veya hususi ortaklığın 3 şeriki varsa ve mukavelename mucibince müsavi hisselerine sahip iseler, ortaklığı teşkil eden her üç hakiki şahıs ayrı ayrı beyanname vererek kabul ettikleri onar bin liralık hibeyi alâkalı vergi dairesine bil-direceklerdir.

Lâyihanın birinci maddesinde menkul, gayrimenkul, hak ve menfaat gibi kelimeler kullanılmıyarak metni genişletmekten içtinap olunmuş, «Mallar» tâbirinin ifade ettiği mâna da ikinci maddenin içine alınmıştır. Bu şekilde kanunun mevzuu, bir hakiki veya hükmi şahsın mamelekine girebilen her türlü menkul ve gayrimenkul umum emval ile intifa haklarını ve tescile tâbi olsun ol-masın bütün hukuk menafii ihtiva etmiş olmaktadır.

Verginin mevzuu tâyin edilirken yapılan diğ er bir değışiklik «kuru mülkiyet» konusundadır. Malûmdur ki, yalnız kuru mülkiyete nail olan bir kimsenin malî iktidarında veya diğ er bir tâbirle vergi ödeme kabiliyetinde değışiklik olmamıştır. Ve intifa hakkı sahibinin ölümüne veya bu hakkın her hangi bir surette zevaline kadar da olmayacaktır. Bu vaziyette kaldıkça «kuru mülkiyeti » Veraset ve İntikal Vergisinin mevzuuna almakta hem faide yoktur, hem de yıllarca devam edecek tecil muameleleri dolayısıyla tatbikatı güçleştireceğinden, aksine olarak zararı vardır. Böyle bir hâdisede yeni lâyiha sadece intifaa nail olanı istihdaf etmektedir.

Şu kadar ki, kuru mülkiyetin, tarafların anlaşmasıyla tam mülkiyet haline girmesi her zaman için mümkündür. Bu takdirde de hâdisenin kanununun mevzuu haricinde kalmamasını teminen lâyihanın ikinci maddesinde parantez içindeki «..... bu halde kaldıkça.....» ibaresi sevk olunmakta, kuru mülkiyet intifa ile birleşince yeni bir iktisap imiş gibi, beyan edilmesi lâzımgelen bir intikal mahiyetini almış olmaktadır.

Lâyihada geçen mühim bir tâbir de «Türkiye'de bulunan mallar» mefhumudur. Bu mefhumu sadece bilfiil Türkiye hudutları içindeki mallara inhisar ettirmek modern iktisadi hayatta büyük bir eksiklik olurdu. Bir memlekette ikamet eden bir kimsenin diğ er memleketlerde malları, hakları ve mevduatı bulunması eskisine nazaran daha çok raslanan bir keyfiyettir. Şu kadar ki, bu kabil malları iktisabeden kimseleri malların bulunduğu yabancı memleketin mevzuatını ihlâl etmeksizin Türkiye'ye getiremeyecekleri malların vergisinden de, mücerret Türkiye'de ikamet etmekte oldukları mucip sebebine istinaden, mesul tutmak âdil bir esas olmadığından yeni lâyhada metin «..... bilfiil Türkiye'de bulunan mallar ile Türkiye'de ikamet eden kimselerin hukukan Türkiye'ye getirebilecekleri mallar.....» şeklinde tanzim edilmiştir. Burada tasrihine hacet yoktur ki, hariçte bulunan malların vergi mevzuuna girmesi için bilfiil getirilmesi değıl, hukukan getirilebilir durumda bulunması kâfidir.

Veraset tâbirinin bu maddede izahına lüzum görülmemiştir. Çünkü yeni madde eskisinin aynen devamından başka bir şey değıldir. İkinci maddenin en mühim ve mevzu ile en geniş şekilde alâkalı hükümleri sair suretle vâkı ivazsız intikal ve iktisaplara dair olan tarifleridir. «ivazsız intikal» tâbiri, Borçlar Kanununun 234 ve müteakıp maddeleri mucibince yapılan hibeleri ve mukabil bir ödemede bulunulmadan iktisabedilen her türlü hukuk ve menafi ile piyango ve kur'a keşidesinden kazanılan menkul ve gayrimenkul ikramiyeleri şumulüne almaktadır. Burada kullanılan «ivaz» kelimesi mevcut hukukumuzdaki mânasında alınmıştır. Burada, parentez içinde, maddi ve mânevi bir zarar mukabili verilen tazminatların ivazsız sayılmıyacağı sarahaten ifade edilmek suretiyle bunların vergi dışı bırakılması temin olunmuştur.

Yeni lâyhada da, birçok vergi kanunlarımızda olduğu gibi, muafiyet ve istisna tâbirleri arasında bir fark gözetilmiş, bünyeleri ve hususiyetleri icabı bu vergi ile mükellef olmaması lâzımgelen kimseler Veraset ve İntikal Vergisinden muaf tutulmuşlardır.

Bu maksatla tanzim edilen 3 neü maddenin (A) fıkrasındaki âmme idareleri tâbiri ile Devlet (mülhak bütçeler dâhil), vilâyet, belediye ve köy hükmi şahsiyetleri ile ticari hüviyeti olmayıp ve fakat hükmi şahsiyeti haiz bulunan sair âmme müesseseleri kasdolunmuştur.

Kanunla kurulan emekli ve yardım sandıkları ve sosyal sigorta kurumları ile, umumi menfaate hadim cemiyetler ve siyasi partiler de, bu verginin sebebi vücudu olan prensipler muvacehesinde, âmme idareleriyle aynı mahiyette telâkki olunarak bu fıkraya alınmışlardır.

Yalnız, bu gibi idarelere ve teşekküllere bağılı ticari teşebbüsleri, umumi vergi sistemi karşısında diğ er hususi teşebbüslerle müsavi durumda bulundurmamak bakımından, muaf kılmak da mahzurlu görülmüştür. Bu kabil müesseseleri bu vergi ile mükellef tutmanın başlıca sebebi umumi vergi sistemi karşısında âmme teşebbüsleri ile hususi teşebbüsleri müsavi rekabet şartları altında tutmaktır. Bu hususta Kurumlar Vergisine tâbi bulunmak kıstas ittihaz olunmuş, o vergiden muaf bulunanların bundan da muaf sayılması pratik telâkki edilmiştir. İlâveye hacet yoktur ki, bu atıf sadece vergi mevzuuna girip girmemek bakımındandır.

Aynı fıkrada, bu idare ve müesseselerin aralarında bilishtirak kuracakları müessese ve idareler de muafiyetin şumulüne alınmaktadır. Bunlar âmme menfaatine olarak iki derneğin bir tesis meydana

getirmesi, iki veya daha fazla belediyenin, Kurumlar Vergisine tâbi bulunmayan müşterek bir nafîa müessesesi kurmaları gibi hallere tekabül etmektedir.

3 ncü maddenin (B) fıkrası, bir evvelki fıkranın şümulü haricinde kaldığı halde, mahiyeten o ev-safta olan teşekküllerin muafiyetini temin maksadiyle tertibolunmuştur. Fıkradaki, «ilim, araştırma, kültür, sanat, . . . gibi . . . »ifadesiyle, memleket yararına olan ve kâr gayesi gütmeyen benzeri di-ğ er sahalar da haşiv teşkil etmemek şartıyla muafiyetin şümulüne alınmaktadır. Fıkranın sonunda pa-rantez içindeki şart, suiniyet sahibi bâzı kimselerin hükmi şahsiyetler kurarak, vergi vermeksizin bu hükmi şahıslar kanalıyla hibe veya ivazsız iktisaplarda bulunmaları ihtimali karşısında tatbikatçıları teşhiz etmek maksadiyle sevk olunmuş bir disiplin hükmüdür.

Diplomatlara tanınan muafiyetlere ait (C) fıkrası, eski hükme nazaran maslahatgüzarlarla Türki-ye'de resmî bir vazifeye memur edilenleri de kavrayacak şekilde genişletilmiş ve elçilik ve konsolosluk-lara mensup memurlarından o Devletin tâbiyetinde bulunanlarının muafiyetten istifade edecekleri tasrih olunmuş ve muafiyetin ana şartı da mütekabiliyet esasına bağlanmıştır.

Bilindiği üzere, 1836 sayılı Kanunla tesis edilen muafiyette diplomatların « . . . aileleri efradına vâkı bütün intikaller . . . » de muaf tutulmuşlardır. Bir yabancı diplomatın Türkiye'nin en zengin ai-lelerinden birinin kızıyla evlendiğini, izdivaçtan kısa bir zaman sonra da kızın babasının vefat ettiğini, bu suretle pek büyük bir mirasa nail olduğunu farzedelim. Yürürlükteki kanun muvacehesinde bu in-tikalin tamamen muaf olması lâzımgelirse de, haksızlığı itiraf etmemek mümkün değildir. Bu boşlu-ğun şimdiye kadar nazarı dikkati celbetmemesi bâriz hâdiselerin cereyan etmemesinden ileri gelmiş olsa gerektir. Son yıllarda bâzı Müslüman ve diğer devletlerin hakkı hükümraniyi ihraz etmeleri ve içtimai münasebetlerin daha çok beynelmilleleşmesi bu ihtimalleri artırmakta bulunmuştur. Boşluğun doldurulmasında bu sebepten zaruret vardır. Fıkranın sonundaki kayıt lâyihaya bu maksatla alınmış-tır. Birinci kısmı ile Türk tâbiyetinde olan kimselerden, ikinci kısmı ile Türkiye'de ikamet eden ya-banecı Devlet tebaalarından mal intikali ihtimali derpiş edilmektedir.

Lâyihanın en mühim maddelerinden birini istisnaları tâyin eden 4 ncü madde teşkil eylemekte-dir. Zira, bu madde ile meriyetteki kanunda mevcut istisna hadleri, bu lâyihanın istihdaf eylediği gaye ve maksada uygun olarak ve memleketimizin içtimai ve iktisadi inkişafına mütenazır bir şe-kilde, genişletilmekte ve istisna hadlerinin tâyininde de bilhassa «aile müessesesi» sinin himayesi esas ittihaz edilmiş bulunmaktadır.

(A) fıkrasındaki istisna, meriyetteki kanunda da esasen mevcudolan bir hususa tekabül etmekte olup bu fıkra ile murise ait zatî eşyanın ve miras yoluyla intikal eden ev eşyasının ve aile hatırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşyanın vergiden istisnası derpiş edilmektedir. Ancak, memleketimizde hayat seviyesi gittikçe yükselmekte ve kıymeti on binlerle ölçülen objeler evlere girmektedir. Bu durumda, büyük servet sahiplerinin evlerinde bulunabilen bir kısım, tarihî kıymeti haiz tablo, heykel ve kitaplar gibi nadide eşyanın da vergiden istisnası âdilâne bulunmamış ve bu kabîl zikiymet eşya istisnalığın dışında bırakılmıştır.

4 ncü maddenin (B) fıkrasıyla; fûrû ile eşlere veya ana ve babaya intikal eden menkul mal-larda 1 000 liraya kadar olan gayrisâfi mirasçı hisseleri ile bu haddi aşan hisselerin 1 000 lirası, tutarının hesabında murise ait zatî eşya ile ev eşyasının kıymetleri hariç tutulmak şartıyla, istis-nalığa alınmaktadır.

Tetkik edilen yabancı mevzuatın hemen ekserisinde ezcümle Belçika, İsviçre, Batı - Almanya, Fransa, İtalya, Yunanistan ve diğer bâzı devletlerin veraset ve intikal vergisi kanunlarında reşit olmıyan veya mâlûl bulunan çocuklarla dul kalan eşi ve bakım külfeti murisin uhdesinde olan ana ve babayı himaye maksadına mâtuf çeşitli hükümler mevcud olup bu hükümler, daha ziyade vergi-nin şahsiliği prensiplerine istinad ettirilmekte ve himaye indirim, istisna ve muafiyet şeklinde te-celli eylemektedir.

Mer'î mevzuatımızdaki hükümlerin bu bakımdan ne kadar kifayetsiz bulunduğu ve mevcut is-tisna hadlerinin bugünün ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak olduğu yukarıda kısaca tebarüz et-tirilmişti. Aile müessesesinin himaye maksadını güden bu yeni temel fikrin mahsulü olarak

sevk edilen (c) fıkrasıyla; fûru ile eşten her birne isabet eden miras hisselerinden, değerleri Vergi Usul Kanununun (emsal bedeli) ölçüsüne göre takdir edilen gayrimenkul mallarda 25 000 er lirası ve (vergi değeri) ölçüsüne göre değerlendirilen gayrimenkul mallarda da 3 000 er lirası istisnâlığa alınmakta ve reşidolmıyan çocuklarla yaşı ne olursa olsun, beden ve fikren çalışmıyacak durumda olan mâlûl ve meflûç çocuklarda bu istisnaiyet birinciler lehine reşidoluncaya kadar geçecek her yıl için 1 000 er lira ve mâlûl ve meflûç vaziyetteki çocukların her biri için de mâlûliyetleri tam teşekküllü hastanelerden alınacak sıhhi heyet raporiyle tevsik edilmek şartıyla ayrıca 25 000 er lira artırılmaktadır.

Maddenin (Ç) fıkrası içtimai hayatta büyük yeri olan cihaz, yüzgörümlüğü, hediye ve drahoma gibi bâzı intikalleri de, örf ve ananelerimizin zaruri bir icabı olarak, mevzuun dışında bırakmak gayesiyle, sevk edilmiştir. Bu istisnayı miktar itibariyle tahdidetmekte bir fayda görülmemiştir. Zira, evveleminde hâdisenin tesbiti güç olduğu gibi aile arasında verilip alınan hediye, cihaz veya drahomanın taksim suretiyle istisna haddi içinde bırakılması da mümkün olabilir. Fıkra, muvazaa imkânlarına yol açmamak üzere, bu kabîl iktisaplar için muayyen ve tahdidî bir miktar zikredilmemiş, sadece büyük intikalleri kavrayabileceğini nazarı itibara alınarak, parantez içinde, gayrimenkuller bu istisnânın dışında bırakılmıştır.

(D) fıkrası ile; mer'î kanundaki hükme mütenazır olarak, bilûmum menkul sadakalar yine istisnalar arasına alınmıştır. Malûm olduğu üzere, sadaka mefhumunun hudut ve şumulünü sarahatle tâyin etmek mümkün bulunmamakla beraber, bu mefhumun içtimai ve insani mülâhazalarla muhtaçlara veya muztar durumda olanlara, hakiki ve hükmi şahıslara yapılacak nakdî ve aynı yardımları şumulüne alabileceği mütalâa olunmuştur.

Aynı maddenin (E) fıkrası ile, değeri 1 000 lirayı aşmıyan ivazsız intikallerin vergiden istisnası derpiş edilmiş ve (F) fıkrası ile de, para ve eşya üzerine tertip ve keşide olunan alelûmum piyanolarında kazanılan ve miktar ve bedeli 1 000 lirayı aşmıyan ikramiyeler müstesnâlığa alınmıştır.

(G) fıkrası, mütalâasından da anlaşılacağı üzere 3 neü maddeyi tamamlayan bir istisna hükmünü ihtiva etmektedir. Zira, böyle bir hüküm sevk edilmediği takdirde üçüncü madde ile istihdaf edilen gaye ve maksadın husulüne imkân olamayacaktır. Fıkra metninde istisna edilecek yardımların « . . . . . maksatları içinde ve usulüne uygun olarak . . . . . » yapılması meşruttur. Bununla, vergiden muaf tutulan müesseselerin kanun, nizamname ve talimatnamelerinde yazılı maksat ve esaslara uygun olan yardımlarının vergiden istisnası temin edilmiştir. Esasen bu nevi ivazsız iktisaplarda umumiyetle 3 neü maddede tadad olunan sahalarda cemiyet yararına yapılan yardımlardır.

4 neü maddenin H fıkrası ile; bugünkü tatbikatta esasen vergiye tâbi tutulmıyan, âmme idare ve müesseseleriyle 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseselere ve âmme menfaatine hadim cemiyetler tarafından veya kanunla kurulan emekli sandıklarından (veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışında verilen dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış buunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemelerin ve harb mâlûlleriyle şehit yetimlerine tekel beyiyelerinden ödenen paraların sarahaten vergiden istisnası temin edilmektedir.

İ fıkrası; mer'î kanunun muaddel ikinci maddesinin 7 numaralı fıkrası ile harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında veya buralardan aldıkları yaralar neticesinde ölen erlerin (Jandarma erleri dâhil) ve vazife esnasında ölen polislerin fûru ve karıları ile ana ve babalarına intikal eden mallar için kabul edilmiş bulunan istisnaiyetin devamını temin sevk edilmiş bulunmaktadır.

Muafiyet, istisna ve indirim konusunda, yabancı memleketlerden bâzı misaller zikretmek icabederse bunlardan :

A) Belçika'da; 7 000 Belçika frangının dînunda her bir sâfi miras hissesi servet vergisinden istisna edilmiştir. Birbirinin sülbünden gelen vârislerle aile reisi durumunda olarak hayatta kalan

eş için matrahta indirim haddi 20 000 franktır. Matrahtaki bu tenzil haddine, murisin reşit olmayan çocuklarından her birinde, bu çocuklar reşit çağa gelinceye kadar 1 000 Belçika frangıdır.

B) İsviçre'nin Cenevre Kanununda;

a) Menkul mallar için, yabancılar, her birinin sülbundan gelenler ve karı - koca arasındaki intikallerden,

b) Cenevre Kantonu ile Komünlerinden,

c) Umumi menfaate hadim, hayır ve yardım işleriyle meşgul olmak gibi devamlı gayesi bulunan kurum, dernek ve müesseselerden,
vergi alınmamaktadır.

Ayrıca;

d) Birbirinin sülbundan gelen ve reşit olmayan vârislere intikal eden ve 3 000 frangı aşmayan miras hisseleri ve memur ve hizmetlinin vefatı dolayısıyla dul kalan eşine ve çocuklarına bağlanan aylıklar, ödenen rantlar ve tazminatlar,
vergiden muaf tutulmuştur.

C) Zürih Kantonunda :

a) Yardıma muhtaç şahısların 3 000 franga kadar aldıkları miras ve hibeler,

b) Hibeyi kabul eden kimsenin yetişmesine tahsis edilen 3 000 frangı aşmayan hibeler,

c) 1 000 frangı aşmayan alelûmum hibeler,

vergiden istisna edilmiştir.

Bundan başka :

1. 18 yaşın üstündeki fûrularla ana ve babadan her biri için 20 000 franklık,

2. 18 yaşın altındaki fûru ile devamlı bakım ve idareye muhtaç fûruların her biri için 30 000 franklık,

Bir şahsi indirim kabul edildiği gibi fûrular, tevarüs ettikleri ev eşyası ve meslekî menkul eşyalarda 10 000 franklık bir meblâğı tenzil edebilirler.

Ayrıca :

a) Federal Devlete, Zürih kantonuna ve komünlerine isabet eden miras ve hibeler,

b) İkametgâhı Zürih kantonunda olup da statülerine göre menafii umumiyeye hizmet, hayır, dinî, ilmî ve bedîî gayeler takibeden birliklerin, vakıfların ve müesseselerin yukardaki gayelerine tahsis eyledikleri miras ve hibeler,

c) (b) fıkrasındaki gayeleri takibeden federal tesislere ve hayır cemiyetlerine isabet eden miras ve hibeler,

d) Bakım müesseseleri gibi devamlı olarak menafii umumiyeye ve sosyal gayelere tahsis edilmiş fonlar, gerek bu fonların ve gerekse fonların iradının başka bir gayeye sarf edilmeyeceği tevrik olduğu takdirde kendilerine isabet eden hibe ve sair intikaller,

vergiden muaftır.

D) Bern kantonunda :

a) 1 000 frankın altındaki intikaller vergiden muaftır.

b) Muris ile birlikte oturan karı ve koca, furu, ebeveyn, veya kardeşler tarafından iktisabolan ev eşyasının değeri tenzil edilmektedir. Bundan maada veraset yoluyla intikallerde 500 ilâ 5 000 franklık, bağışlamalarda ise 500 ilâ 3 000 franklık bir indirim kabul edilmiş bulunmaktadır.

E) Federal Almanya'da :

Eşin hissesi 25 000 Dm. aşmamak ve çocukları bulunmak şartıyla vergiden muaf tutulmuş olup karabet derecelerine göre diğer vârisler için de birer miktar muafiyet ve indirim kabul edilmektedir.

Bundan başka değeri 5 000 ilâ 20 000 Dm. arasındaki aileye ait ev eşyası, sanat değeri olan ve fakat ticari olmayan eşya da vergiye tâbi tutulmamaktadır. (Zikıymet eşya, maden ve taşlar hariç)

Âmme idare ve müesseseleri, kiliseler, kültür dernekleri, tamamiyle hayır ve yardım işleriyle uğraşan hükmi şahıslar lehine yapılan hibeler de vergiden istisna edilmiştir.

F) Fransa'da :

Devlete, âmme müesseselerine, menafii umumiyeye hadim müesseselere, vilâyet ve komünlere yapılan vasiyet neticesinde intikal eden bilûnum emval vergiden muaf tutulmuştur.

Harb mâlûllerinin terekelerine de bâzi muafiyetler konulmuştur. Bundan başka çok çocuklu mirasçılara, usul, fûru ve karı - kocaya da mirasın intikalinde bâzi avantajlar sağlanmaktadır.

G) Amerika Birleşik Devletlerinde :

Tereke üzerinden sadece muayyen bir miktarda indirim yapılmakla iktifa olunmaktadır.

H) İngiltere'de :

Sadece 3 000 isterlinlik bir tereke indirimi yapılmaktadır. (Bu indirim terekenin heyeti umumiyesi üzerinden yapılır. Şahsi değildir.)

I) Yunanistan'da :

Veraset ve İntikal Vergisinden istisna edilenler şunlardır.

a) Yabancı tâbiyetli kimselerin milletlerarası muahedelerle sağlanan miras hakları,

b) Yunan Devleti, Belediye ve komünleri,

c) Yunan dinî, millî, eğitime mûtaallik veya hayır dernekleri ve mütekabiliyet şartıyla aynı mahiyetteki yabancı teşekküller.

Bundan başka ölüm harbde vâkı olmuşsa usul ve fûru ile dul eşin ve murisin küçük erkek ve kız kardeşlerinin miras hisselerinden 20 000 drahmi tutarında bir indirim yapılmaktadır.

Eğer tereke Mısır'da, Kıbrıs'ta veya Türkiye'de ise, bu memleketlerdeki tereke kıymetinin dörtte biri Veraset ve İntikal Vergisinden müstesnadır.

Bu lâyiha'nın 5 nci maddesiyle Veraset ve İntikal Vergisinin mükellefi tâyin edilmektedir. Mevzuun izahında da tebarüz ettirildiği üzere bu verginin mükellefi, mirasçı veya ivazsız bir suretle mal iktisabeden kimsedir. Anglo - Sakson memleketlerinde olduğu gibi terekenin teklifi cihetine gidilememiştir. Bu husus Türk hukuk sisteminin bugünkü tatbikatının bir neticesidir. Bu bakımdan verginin mükellefini tâyin eden madde esas itibariyle meriyetteki kanundan farklı bulunmamaktadır.

6 nci madde bu vergiyi tarh edecek salâhiyetli vergi dairesini tâyin etmektedir. Madde hükümü esas itibariyle mer'i kanundaki, hükme mütenazır bulunmakta ve yapılan değişiklik, Türkiye'de hiç ikamet etmiyen muris veya tasarrufu yapan şahısdan vâkı olacak intikallerle vergiyi tarh edecek dairenin tâyininden ibaret kalmaktadır. Bugüne kadar bu gibi hallerde Ankara Varidat Müdürlüğü vergiyi tarha yetkili kılınmıştır. Tatbikattan edilen tecrübelerden vukubulan mümasil intikal hâdiselerinin tahsisen Ankara Varidat Müdürlüğünde toplanması birçok mahzuruları tevlihdetmekte bulunmuş olduğundan maddeye bir seyyaliyet verilmek suretiyle yetkili Maliye Vekâletine alınmıştır. Vekâlet işin ehemmiyet ve hususiyetini de nazara alarak tâyin edeceği vergi dairesine bu yetkiyi verecektir.

Beyanname verme mükellefiyetinde olanların kimler olduğunu lâyiha'nın 7 nci maddesi tâyin etmektedir. Vergi Usul Kanununun vergi sorumluluğuna dair 8 nci ve mûtaakıp maddelerindeki hükümler mahfuz kalmak üzere, veraset yoluyla veya ivazsız her hangi bir tarzda, yeni lâyiha'nın «mal» addettiği kıymetleri iktisabeden kimselerden 3 ncü maddenin dışında kalanlar iktisabettikleri mallar için, lâyiha'nın 6 nci maddesiyle tâyin edilen salâhiyetli vergi dairesine, bir beyanname vereceklerdir.

Beyannamenin şeklini ve ne gibi malûmatı ihtiva edeceğini ve bu beyannameye eklenecek bilânço, kâr ve zarar cetveli, borç vesaiiki, makbuz, ilâm, vasiyetname gibi evrak ve vesikaların nevi ve mahiyetlerini Maliye Vekâleti tâyin edecektir.

Beyannamenin verileceği alâkalı vergi dairesini 8 nci madde tâyin etmektedir. 6 nci maddenin (C) fıkrasına giren haller için beyannamenin doğrudan doğruya Maliye Vekâletine veril-

mesinde, bu kabîl beyannameler büyük bir yekûn teşkil etmiyeceğinden, mahzur görülmemiş, bilâkis işlerin selâmeti ve süratle intacı bakımından fayda mülâhaza olunmuştur.

Lâyihanın 9 neu maddesiyle beyannameler ne gibi ahvalde ne kadar müddet içinde verileceği hükme bağlanmaktadır. Yurt dışında vâkı olan ölüm hâdiseleri için, mer'i kanunda olduğu gibi tevsik ve tespiti çok güç olan ölüm haberinin alınmasına bağlanmaksızın, daha objektif olmak üzere, ölüm tarihini takiben belli bir müddet tâyin olunmuştur.

Veraset ve İntikal Vergisinin matrahını 10 neu madde tâyin etmektedir. Lâyihada matrahın, iktisabolunan malların sâfi değerine mümkün olduğu kadar yaklaşılmaması prensipi göz önünde tutulmuş; verginin mükellefin patrimonumundaki hakiki artışı istihdaf etmesine dikkat edilmiştir. Asıl bu prensiptir ki miras hisseleri vergisini haklı kılar.

Bu prensipi haleldar etmemek ve kanuni vergi evasionlarına mâni olmak maksadiyle maddeye bir disiplin fıkrası eklenmiştir. Bu fıkraya göre; ölüme takaddüm eden üç ay içinde murisin gerek ticari teşebbüsünden ve gerek banka ve sigorta şirketleri gibi malî müesseselerde veya eşhas nezdindeki hesap veya alacaklarından çekilen veya çıkarılan ve sarf ve tahsis ciheti mukni delillerle ispat edilemeyen para veya aynen aldıkları değerler matrahtan tenzil edilmeyecektir. Filhakika, tatbikatta; yakinen öleceğini hisseden muris veya murislerinin müptelâ olduğu hastalıktan şifa bulamayacağını anlıyan kanuni vârisler muhtelif muvazaalı yollarla ve hattâ muhasebe hileleriyle büyük servetleri bu vergi matrahından kaçırmak imkânını bulabilmektedirler.

11 nei maddede, malların değerlerinin, hukukan iktisabedildikleri andaki durum ve râyiçlerine göre, Vergi Usul Kanunundaki hükümler dairesinde değerlendirileceği hükme bağlanmaktadır.

Lâyihanın 12 nei maddesi, mer'i kanunun 8, 10, 12, 13 ve 14 neu maddelerinin basitleştirilmiş ve buna mukabil daha esaslı prensiplere istinadettirilmiş bir şeklidir. Maddenin başlangıcında «... malların değerlerinden veya değerleri toplamından...» denilmek suretiyle iktisabın şekline göre bir veya müteaddit mal intikal etmesi halleri derpiş edilmiştir.

Bunların bir evvelki madde gereğince tesbit olunan değerlerinden matrahı bulabilmek için tenzil edilebilecek olan borçlar ve masraflar evvelâ (A) veraset yoluyla iktisaplarda murisin vesika müstenit borçları ile vergi borçları zikre değer. Bunlardan vergi borçlarının da vesika müstenit olması lâzımgelmektedir. Bunlar içinde murisin yabancı memleketlerdeki mallarına taallûk eden borçlar hakkında yapılacak muamele aynı maddenin (C) ve (D) fıkralarında tâyin edilmiştir.

Tenzili talebedilen borçlar ve masraflar arasında; mirasçılara taallûk edenleri bulunmamak lâzımdır. Bu cihet de fıkraya ilâve edilen bir kayıt ile temin olunmuştur. Mer'i kanunun 14 neu maddesinin birinci fıkrasında bu esas «müteveffanın veresesine karşı kabul etmiş olduğu borçlar» şeklinde ifade olunmuş ise de «şu kadar ki, bu borçlar dayınle akideyinden birinin vefatından mukaddem muvazaadan âri bir vesika ile ispat edilmiş olursa kabul olunur» şeklindeki mütaakıp hükümle tahfif olunmuş, hattâ müsmiriyeti tamamen kaldırılmıştır. Filvaki tatbikatta hangi borçların muvazaadan âri, hangilerinin muvazaalı olduğunu tâyin etmek hemen hemen mümkün olamamakta, kanunun diğer hükümleriyle sıkıca kavranmaya gayret edilen matrah bu kayıtle tekrar muallel bir hale gelmektedir. Buna mâni olmak için yeni lâyihada veresenin murislerinden alacakları matrahtan kabili tenzil telâkki olunmamıştır.

İvazsız iktisaplarda (B), intikal eden malın aynına taallûk eden borçlar, vergi borçlarını da ihtiva etmek üzere, matrahtan kabili tenzil görülmüştür. Bu fıkrayı, iktisabolunan borcun intikal edilebilmesi kaydıyla mukayyet saymak icabeder. Filhakika, ivazsız bir tasarrufta bulunan kimse bu tasarrufuna mevzu olan mala taallûk eden borçları kendi üzerine almış veya öyle taahhüdetmiş ise bunlar matrahtan tenzil edilmeyecektir.

C) Fıkrasıyla; yabancılara aid olup memleketimizde bulunan malların gerek veraset yoluyla gerekse ivazsız bir surette iktisabı halinde, yabancı memleketlerde, mükellefin kendi millî mevzuatına göre bu mallardan dolayı alınan Veraset ve İntikal vergileri varsa, tevsik edilmek suretiyle, bu vergilerin de borç olarak tenzili derpiş edilmektedir.

D) Fıkrasıyla sevk edilen hüküm ise Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının yurt dışındaki mallarından dolayı mahallî mevzuata göre oraca alınmış olan Veraset ve İntikal vergilerinin ve bu malların ayınna taallük eden borçların, yine tevsih edilmek şartıyla, kabulünü mutazammın olup bu borç ve vergiler hiçbir zaman mezkûr malların değerinden fazla olamayacaktır. •

E) Fıkrası, murisin teğhiz ve tedvini için sarf edilen mebalığın de kabul ve tanzimini teminen sevk edilmiştir.

Lâyihanın 13 ncu maddesi, mer'î kanunun 8 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında zikredilen ve murisin sağlığında mahkemeye intikal etmiş olan alacak ve borçları hakkındaki hükme tekabül etmekte ve fakat bu hükme yeni lâyiha ile sarahat ve vuzuh verilmektedir.

14 ncu madde; verginin, mükellefin vereceği beyannameye müsteniden tarh olunacağını âmir bulunmaktadır.

Beyanname kısmen veya tamamen gösterilmeyen mallar ile hiç beyanname verilmemesi halinde tatbiki gereken muameleler lâyihanın 15 nci maddesinde derpiş edilmektedir. Burada, Vergi Usul Kanununun muaddel 324 ncu maddesinin, ekseri ahvalde ve bilhassa idari kaza mercilerine intikal eden hâdiseler dolayısıyla tezahür eden içtihatlarında, Veraset ve İntikal Vergisine tatbiki mümkün görülemediği göz önünde bulundurulurak maddeye eklenen bir fıkra ile, hiç beyanname vermiyen veya noksan beyanda bulunan mükellefler hakkında mezkûr kanunun 325 nci maddesinin ilk fıkrası hükmünün uygulanacağı tasrih edilmiştir.

Verginin nispetlerini tâyin eden 16 nci madde, mer'î kanundan, evvelâ ivazsız iktisaplar için ayrı, veraset için ayrı cetveller tanzim etmemekle ayrılmaktadır. Birini diğerinden ayırmak modern vergicilikte terk edilmekte olan bir yoldur. Zira bu iki tarz iktisap birbirine müncer olmaya çok müsait bulunmaktadır. Bu itibarla muhtelif iktisaplar için farklı cetveller yapmayı haklı kılabileceğimize kadar ciddî ve ilmî bir sebep mevcut değildir. Buna mukabil tek nispet cetvelinin tatbikattaki faydaları ise bilhassa mühimdir. Bu suretle halihazır tatbikattaki, sigorta tazminatlarının ne kadarının 1 numaralı ve ne kadarının 2 numaralı cetvele tâbi tutulacağı veya buna benzer ihtimallerde hangi yola gidileceği tereddüdü de izale edilmiş olmaktadır.

Teklif olunan nispetler 3 grupta toplanmaktadır. Ve müterekkiddir. Gruplar murise veya tasarrufu yapana mükellefin yakınlık derecesine göre değişmektedir. Bu esas kabul edilmekle mevcut kanuna göre 6 grup yarıya indirilmiş olmaktadır.

Bu madde tanzim edilirken müterakkiyet esasından vazgeçmeye imkân görülmemiştir. Zira müterakkiyetin en ziyade haklı görülebileceği saha bu sahadır. 100 000 liralık bir mirasa nail olanla 10 milyona nail olanın aynı nispetlerde teklif edilmesi birincisi aleyhine pek büyük haksızlık tevlihetmiş olacaktır. Bunun malî ve içtimai bakımdan Hazineye ve cemiyete de aksi küçümsenemez. Bu şekildeki müterakkiyet hem mükellefler arasında adalet, hem Hazineye gelir temini ve hem de veraset vergilerinin içtimai fonksiyonu bakımından bir zaruret olarak mütalâa edilmiştir.

Yeni lâyihada teklif edilen nispetler, mer'î kanundaki nispetler ile dünyanın ileri memleketlerinin nispetleri arasında mutedil ve münasip görülen nispetlerdir ki, burada vâris ve musalehler üç grupta toplanmakta ve mükellefin muris veya tasarrufu yapan şahsa olan yakınlığına göre bu nispetler % 2 ilâ % 24, % 3 ilâ % 28 ve % 5 ilâ % 40 arasında değişmektedir.

Filvaki mevzuatı tetkik edilen yabancı devletlerden:

A) Belçika'da; Veraset Vergisi her bir mirasçıya isabet eden sâfi hisseyi tranş itibariyle müterakki ve karabet derecesine göre değişen nispetler üzerinden hesaplanmaktadır. Verginin nispetleri (en az 1 - 20,000 franklık tranş ile en yüksek olan 10 milyon frankın fevkindeki tranşlar için) şöyledir:

1. Müşterek çocukları olan eşlerde evlât edinilenlerle evlât edinilenler arasında % 1,25 ilâ % 14,
2. Çocukları ve müşterek furuu olmıyan karı ve koca arasında % 6 ilâ % 28,
3. Erkek ve kız kardeşlerde % 10 ilâ % 53,

4. Amca, dayı, hala, teyze ve yeğenlerde % 12 ilâ % 55,
5. Büyük amca, büyük hala, küçük yeğenlerde % 14 ilâ % 57,
6. Diğer bütün şahıslar arasında % 16 ilâ % 60.

Arasında değişmektedir.

Hayatta olan kimseler arasındaki hibeler, kayıt ve tescil resmine tâbi olup bu resmin nispetleri de Veraset Vergisi nispetlerine muadildir.

B) İsviçre'de; Valsis, Unterwald - le - haut, Schwyz kantonları hariç, bütün kantonlar tarafından bir Veraset ve Hibe Vergisi alınmaktadır. Kantonlardan bâzılarında sadece Veraset Vergisi alınmakta, buna mukabil Hibe Vergisi bulunmamaktadır.

Cenevre kantonu tarafından alınan Veraset ve Hibe Vergisi karabet derecesine ve intikal eden sermayelerin ehemmiyetine göre müterekki bir vergidir. Vergi, miras hisseleri ve hibe edilen mallar üzerine mevzu bulunmakta ve trans itibariyle müterekki olan verginin nispeti karabet derecesine göre % 1,5 ilâ % 24 arasında değişmekte olup esas vergiye ilâveten alınacak munzam kesirlerin adedi her sene kanunla tesbit olunmaktadır. Usul ve furu bu munzam kesirlerden muaf tutulmuşlardır.

Zürih kantonunda bir (basit vergi) hesaplanmakta ve intikal eden servetin miktarına göre % 2 ilâ % 7 arasında tahavvül eden bu basit verginin akrabalık derecesine göre 1 ilâ 6 misli esas vergiyi teşkil eylemektedir.

Bern kantonunda mirastan elde edilen hisseler ve hibe karakteri altında yapılan hukuki muameleler Veraset ve İntikal Vergisine tâbi olup Zürih kantonunda olduğu gibi karabet derecesine göre evvelâ (basit vergi) hesaplanmakta ve bunun üzerine % 25 ilâ % 200 arasında bir zam icra edilerek asıl vergi bulunmaktadır.

Basit vergi % 1 ilâ % 20 arasında tahavvül etmekte olup bu nispetler;

1. Furular için % 1,
  2. Karı ve koca için, muris ile vâris arasındaki evlilikten meydana gelme çocukların mevcudiyeti halinde, keza % 1,
  3. Muris ile vâris arasındaki evlilikten meydana gelme çocukların bulunmadığı ahvalde % 2,5,
  4. Ebeveyn, küçük yaştaki evlâtlık, üvey çocuk için % 5,
  5. Öz ve üvey kardeşler, büyük ana ve büyük baba için % 7,5,
  6. Ebeveynin büyük ana ve büyük babası, kayınbaba ve kayınvalide, evlâtlığa alan ana ve baba, üvey ana ve baba, gelin ve damat, yetişkin evlâtlıklar için % 10,
  7. Amca ve dayı, hala ve teyze, yeğenler için % 12,5,
  8. Büyük amca ve büyük dayı, büyük hala ve büyük teyze, ana ve babanın yeğenleri ve bunların çocukları için % 15,
  9. Sair akrabalarla akraba olmıyanlar için % 20
- den ibarettir.

C) Federal Almanya'da; Veraset Vergisi her bir mirasçıya isabet eden sâfi hisseyi teklif etmekte verginin nispeti karabet derecesine ve terekenin kıymetine göre % 2 ilâ % 60 arasında tahavvül etmektedir.

D) Fransa'da; vergi nispetlerinin tâyininde daha ziyade şahsîlik prensibi hâkim bulunmaktadır. Ölüm veya intikal hâdisesinin vukuu tarihine nazaran dört muhtelif cetvel üzerinden vergi istifa edilmektedir. Nispetler genel olarak karabet derecesine göre % 6 ilâ % 59,80 arasında değişmekte ve ayrıca 6 . VII . 1956 tarihli kararın 3 neü maddesi gereğince her hibe veya mirasın toptan sâfi tutarından karabet derecesine bakılmaksızın % 1 ilâ % 5 arasında hususi müterakki bir (Tereke Vergisi) vergi alınmaktadır.

E) İtalya'da; Veraset ve İntikal Vergisi müterakki nispetten alınmaktadır. Mirasçılar veya hibeyi kabul edenler beş grupta toplanmakta ve karabet derecelerine göre tanzim edilen bu gruplarda nispet sırasıyla % 1 ilâ % 25, % 1 ilâ % 30, % 3 ilâ % 50, % 5 ilâ % 60 ve % 12 ilâ % 80 arasında değişmektedir.

F) Birleşik Amerika'da; Veraset ve Hibe Vergisi mevcud olup Veraset Vergisi doğrudan doğruya terekeyi istihdaf etmekte ve sâfi terekeden (muafiyet ve indirimler nazarı itibara alındıktan sonra) derecei karabet gözetilmeksizin, evvelâ % 1 ilâ % 20 arasında tahavvül eden nispette (esas vergi) alınmakta ve bunu takiben de % 3 ilâ % 77 arasında değişen mütemmim vergi tatbik olunmaktadır.

Hibede, vergiyi hibe eden ödemektedir. Hibe Vergisinde de transları Tereke Vergisi translarına mütenazır olarak tanzim edilmiş olup buradaki nispetler Veraset Vergisi nispetlerinin dörtte üçüne tekabül etmek üzere % 2 1/4 ilâ % 57 3/4 arasında tahavvül etmektedir.

G) İngiltere'de Veraset Vergisi derecei karabete bakılmaksızın tereke üzerinden ve müterakki olarak % 1 ilâ % 80 arasında istifa edilmektedir.

Yukarda arz edildiği üzere yeni lâyhada teklif edilen nispetler, mer'i kanundaki nispetler ile dünyanın ileri memleketlerinin nispetleri arasında mutedil ve münasip görülen nispetlerdir. Nispetleri ve transları tanzim eden 16 ncı maddede vâris veya musalehler üç grupta toplanmakta ve mükellefin muris veya tasarrufu yapan şahsa olan yakınlığına göre bu nispetler % 2 ilâ % 24, % 3 ilâ % 28 ve % 5 ilâ % 40 arasında değişmektedir. Mer'i kanunda bu nispetlerin (1) numaralı cetvelde (kanuni vârisler üç grupta toplandığı takdirde vasati olarak) % 2,5 ilâ % 35, % 4 ilâ % 50, % 8 ilâ % 64 arasında ve (2) numaralı cetvelde % 5 ilâ % 28, % 12 ilâ % 34 ve % 18 ilâ % 45 arasında tahavvül eylemekte bulunduğu nazarı itibara alınırsa yeni lâyiha ile mükellefler lehine vergi nispetlerinde yapılan indirmeler daha vazih olarak tabellür etmiş olur.

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 33 ve 34 ncü maddelerine göre; banka, banker, şirket ve emanet kabul eden bilcümle eşhas ve sair medyunlarla hayat sigorta şirketlerinin, alacaklı veya abonelerinden birinin ölümü halinde istihkak sahiplerine her hangi bir tediyede bulunabilmek için Veraset Vergisinin ödendiğine dair vergi dairesinin tasdiknamesini talebetmeleri, böyle bir tasdikname getirilmediği takdirde ise vergi karşılığı olarak istihkaklarından % 15 düşüldükten sonra bakıyeyi ilgililere ödemeleri lâzımgelmekte idi. Veraset Vergisinin tahsilini kolaylaştırması ve teminat altına alması bakımından bu usulün tatbikatta çok faidesi görülmüştür. 33 ncü maddenin Vergi Usul Kanunu ile yürürlükten kaldırılması üzerine banker, banka ve şirketlerle emanet kabul eden hakiki ve hükmi şahıslar verginin ödendiğine dair tasdikname aramak veya % 15 tevkifat yapmak mecburiyetinden vâreste tutulmuş, fakat Hayat Sigorta şirketlerinin mükellefiyetlerinde her hangi bir değişiklik olmamıştır. Bu vaziyet vergi dairelerinin takibat işlerini artırdığı gibi verginin tahsil imkânlarını da güçleştirmiş bulunmakta idi.

Mâruz sebeple; banka, banker ve emsali müesseselere vergiye mukabil tevkifat yapma mecburiyetinin yeniden tahmili ve bu mecburiyetin âmme idare ve müesseseleri ile kasa kiralyanlara, sair şirket ve müesseselere, mahkemelerle icra dairelerine de teşmili suretiyle genişletilmesi lüzumlu ve zarurî görülmüş ve bu maksadı teminen de 17 ncı madde sevk olunmuştur.

Aneak; tatbikatta bu hükmün aksamamasını ve tahmil edilen mecburiyete riayet edilmesini teminen, müeyyide olarak bir disiplin fıkrası sevki lüzumlu görülmüş ve maddeye ilâve edilen son fıkra ile tevkifat yapmadan ödemede bulunanlarla tevkif ettikleri parayı muayyen müddetinde malsandığına yatırımayanlardan tevkif etmeye veya yatırmaya mecbur oldukları paranın âmme alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun hükümlerine tevfikân % 10 fazlasiyle tahsil edileceği hükmü sevk edilmiştir.

Mütalâasından da anlaşılacağı üzere lâyihanın 18 ncı maddesi idareye, intikal eden mallar üzerinde tesbitten başka bir hedefi olmayın, ihtiyat tedbirleri almak hakkını tanımaktadır. Yalnız bu tedbirin alınabilmesi için « . . . matraha girmesi icabeden malların kaçırılacağını anlatır karînelerin . . . » bulunması lâzımdır. Karînelerin neler olduğu lâyiha metninde tasrih olunmamıştır. Çünkü bunları derpiş etmeye imkân yoktur. Esasen tatbikatta bilhassa dükkân ve atelyeler mevcutlarının umumiyetle kaçmakta olduğu müşahede olunagelmıştır. İdare sık sık ihbarlar karşısında kalmakta, hattâ mallar İdarenin gözünün önünde nakde kalbedildiği halde beyanname müddeti beklenmekle iktifa olunmaktadır.

Esasen Medeni Kanunun, lâyiha metninde zikredilen, 532 nci maddesindeki «alâkadarlar» tâbiri bu vergi tatbikatı için büyük imkânlar bahşetmektedir. Anglo-Saxon memleketlerindeki tereke vergileri, adli unsurlar tarafından tutulan hesaplara ve defterlere istinadetmektedir. Diğer taraftan İsviçre'nin bâzı kantonlarında da bu hükümden istifade edilerek veraset vergileri tatbikatında kolaylıklar temin edilmiştir.

Mâruz sebeple, kanunun takviyesinde isabet olacağı mütalâasıyla bu madde sevk olunmuştur.

Bilindiği üzere, mer'i kanuna göre menkul emvale ait vergiler tahakkukunu mütaakıp derhal ve gayrimenkul mallara ait olanları da üç senede ve her senenin vergileri esas vergilerin tâbi oldukları taksitlere göre ödenmekte idi.

Mevzuatı tetkik edilen yabancı memleketlerden Federal Almanya'da tahakkuku mütaakıp bir ay, Birleşik Amerika'da âzami 15 ay ve Fransa ile İtalya'da da % 5 faiz alınmak şartıyla bu vergiler âzami altı seneye kadar taksitlendirilebilmektedir.

Memleketimizin iktisadi ve içtimai bünyesi icabı zamanında tahsil olunamayan vergilerin bilâhara kabiliyeti tahsilîyesini kaybedeceği nazarı itibara alınmakla beraber mükelleflerin ödeme kabiliyetlerine imkân vermek ve kendilerini bu verginin tazyiki altında bırakmamak maksadıyla bu verginin menkul mallarda, derhal değil, tahakkuku mütaakıp bir ay ve gayrimenkullerin ise yine tahakkuku mütaakıp 4 senede ve her seneye ait vergilerin de bina ve arazi vergileri taksitlerine mütenazır olarak iki müsavi taksitte tahsilî uygun görülmüş ve ödeme zamanını tâyin eden 19 ncu madde bu esaslar dairesinde tanzim edilmiştir.

Tapuda tescil muamelesine konulan kayıtlar verginin tahsilini kolaylaştırmak ve tahtı temine almak maksadıyla ilâve olunmuştur.

Vergi Usul Kanununun, vergi alacağını doğuran olaya göre tesis ettiği üç yıllık müruru zaman müddetinin veraset vergileri için ne kadar kifayetsiz olduğu malûmdur. Hele tahakkuk için mükellefin beyanı beklenecekse, beyanname vermemeyi akıl edecek bir mükellefin bir miktar tehlikeyi göze alarak tamamen vergiden kurtulması çok mümkündür. Zira, bu vergi alacağı, normal olarak, ya maddi bir olay olan ölüm hâdisesine veya hukuki durumun tekemmülüne bağlanmakta ise de, kaza mercilerinden sâdır olan kararlarda umumiyetle irs yoluyla intikaller için ölümün vukuu tarihi mebdede kabul edilmektedir. Halbuki Medeni Kanunun 532, 533 ve 572 nci maddelerinde yazılı ahvalde tarhiyat için bu muamelelerin intacını beklemek zarureti hâsıl olmaktadır.

Arz edilen sebepler dolayısıyla yeni lâyihada 20 nci madde ile, Usul Kanununun koyduğu «vergi alacağını doğuran hâdiseler» prensibini haleldar etmeden, zaman aşımı mebdemin kesin olarak tâyini lüzumlu görülmüştür. Bu da mükellefiyetin başlangıcının, bu kanun muvacehesinde, ölüm veya ivazsız iktisap tarihi değil de beyanname ile bildirilen mallar için beyannamenin verildiği, beyan edilmeyen mallar için bu malların idarece tesbit edildiği ve Medeni Kanunun 532, 533 ve 572 nci maddelerinde yazılı ahvalde de mahkemece bu muamelelerin ikmal edildiği, tarih olacağı tasrih edilmek suretiyle muhtemel ihtilâflar önlenmek ve suiniyet erbabı mükelleflerin vergiyi zaman aşımına uğratmalarına mahal bırakmamak istenmiştir. Lâyihanın 21 ve 22 nci maddeleri gaibin zuhuruna, mirasçılıkları hükmen sabit olanlara taallük eylemekte ve mevcut hükümlerden bir başkalık arz etmemektedir.

Mer'i kanunda bankalardaki hususi kasalar muhteviyatının tesbitine mütedair hüküm mevcudolmakla beraber tatbikatta Hazine hukukunun siyaneti bakımından bankalar, bu kabil ahvalde vergi dairelerini ölüm ve intikal hâdisesinden haberdar etmekle beraber kasa muhteviyatlarının da tesbitine imkân vermekte iseler de cari tatbikata kanuni bir vech'e verilmesi zarureti muhtelif vesilelerle ortaya çıkmakta bulunmuştur.

Fihakika; murisin bankalarda bulunan kiralık kasalarındaki serveti, hemen ölümü mütaakıp ya hayatta iken verdiği umumi vekâletnamelerden veyahut da murisle müştereken kiralanmış olmasından bilistifade, suiniyet erbabı mükellefler tarafından alınıp gizlenmekte ve bu kabil hallerde ise tatbiki mümkün bir müeyyide olmadığı için bizzarure beyanla iktifa olunmaktadır. Bu yol ile

muazzam servetlerin vergi dairelerinin ittılai haricinde bırakıldığı ve bırakılabileceği nazarı itibara alınarak 23 ncü madde ile bu mevzuda hüküm sevki zaruri görülmüştür. Bu madde hükümüne göre bankalar, ölen bir şahsın nezdlerindeki kiralık kasasının muhteviyatını, vergi dairesince tesbit edilmedikçe alâkalılar tarafından alınmasına müsaade edemeyeceklerdir.

Yeni lâyiha mevcut kanunu ek ve tadilleri ve bu kanunla alâkalı 4040 sayılı Kanunla yapılan zamları kaldırmaktadır. Ayrıca 5625 sayılı Tapu, Harcları Kanununa ek kanunun 1 nci maddesinin bu kanuna muhalefet arz eden hükümlerini ilga etmektedir.

Lâyihanın 25 nci maddesi ile istihdaf edilen maksat, 4 ncü maddenin C fıkrası ile tesis olunan istisna hadlerini dondurulmuş bir vaziyetten kurtarmaktır. Kanunun meriyete girmesinden sonra geçecek zaman zarfında iktisadi ve içtimai hayatımızda vukubulacak inkişaflarla muvazi olmak üzere istisna hadlerinin de ayarlanması adalet kaidelerine uygun olacağı mülâhaza edilerek bu hususu temin zımında mezkûr madde tedvin edilmiştir.

Lâyihaya ilâve edilen muvakkat madde ile; 1 . III . 1957 tarihinde meriyete giren 6935 sayılı Kanunla Veraset ve İntikal Vergisinde mükellefler aleyhine hâdis olan gayriâdilâne durumun ve mağduriyetin telâfisi cihetine gidilmiş bulunmaktadır.

Ankara Mebusu İsmail Rüşti Aksal ve 6 arkadaşının, Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/43)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifimizi ilişik olarak sunuyoruz. Tetkik ve müzakere olunması için gereken muamelenin yapılmasını saygı ile arz ve rica ederiz.

16 . XII . 1957

Ankara
İ. R. Aksal

Ankara
İ. Seçkin
Maraş
E. Soysal

Çankırı
F. Arkan
Adana
H. Eroğlu

Van
F. Melen
Sivas
Y. Kocabay

GEREKÇE

1926 yılından beri memleketimizde tatbik edilmekte olan Veraset ve İntikal Vergisi temin eylediği varidat bakımından önem taşımamakla beraber, modern vergi sistemlerinin esas rükünlerinden biri olması hasebiyle üzerinde de her vesile ile durulan vergilerimizdendir.

Uzun yıllar tatbik edilmekte olmasına rağmen, hükümlerinin giriftliği ve içtimai ve iktisadi bünyemize uymaması sebebiyle bu vergi, gerek mükellefe ve gerekse tatbikatçı memura çok ağır bir mükellefiyet şeklinde görünmüş ve daima bir şikâyet mevzuu olmuştur.

Bu sebeple Veraset Vergimiz daima ıslaha muhtaç görülmüştür.

Bununla beraber, gayrimenkullerde vergi değerlerinin matraha esas olmasından dolayı verginin ağırlığı fazlaca hiss olunmamış ve şikâyetler tatbikat sahasına inhisar etmişti.

Durum bu iken, geçen yılın Şubat ayı içinde Vergi Usul Kanununun 279 ncu maddesinde, 6935 sayılı Kanunla, yapılan değişiklik Veraset Vergimizin ağırlığının, ve aksak cihetlerinin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Gerçekten evvelce Veraset ve İntikal Vergisi matrahına vergi değerleri esas olan gayrimenkuller zikri geçen tadilden sonra emsal bedelleri vergiye esas ittihaz olunmuştur.

Emsal bedelleri umumiyetle takdir yoluyla (Rayice uygun olarak) tâyin olunduğuna ve bu suretle bulunan bedellerin vergi değerlerinin birkaç katına çıkması tabii olduğuna göre Veraset Vergisinin mevzuubahis tadilden sonra birkaç misline çıkması tabii idi. Nitekim kanun yürürlüğe girer girmez bu konu hemen şikâyet mevzuu olmaya başladı. Bu durum bilhassa, orta halli kimselerden vâkı intikallerde vahametini göstermiştir. Halen fîru ve karı veya koea gibi en yakın vârislere intikal eden gayrimenkullerin tamamı vergi mevzuuna girmektedir. Bu gayrimenkullerin emsal, yani rayic, bedelleri üzerinden vergilendirilmesi, istisna hadlerinin mevcudolmaması ve mevcut nispetlerin ağır olmasından dolayı, son şekliyle Veraset Vergisi, çok yıkıcı olmuş, küçük mülkiyette intikallerini âdeta muhal bir hale sokmuştur. Ezcümle bugün çocuklarına 100 000 lira değerinde bir ev bırakan bir kimse ayrıca bu ev üzerinden alınacak ve takriben 15 000 lira tutarında olan vergiyi karşılayacak nakit parayı da bırakmazsa bu evin vergi alacağı karşılığında haciz edilerek satılması mukadder olacaktır.

Küçük mülkiyet intikallerinin bu suretle fiilen önlenmiş olmasının içtimai bünyemiz üzerinde yapacağı tahripkâr tesirin önemi meydandadır.

Bu durumda, (Esaslı ıslahat yapılınca kadar) Veraset Vergisinin son şekliyle içtimai bünyemizde doğuracağı zararları bertaraf edecek tedbirlerin alınması âcil bir zaruret haline gelmiş bulunuyor. Bu maksadı sağlamak üzere Vergi Usul Kanununda gereken tadilleri teklif etmekle beraber Veraset Vergisi Kanununda yapılması icabeden değişiklikleri de ilişik olarak sunduğumuz teklifte toplamış bulunuyoruz.

Teklifin birinci maddesiyle veraset yoluyla intikal eden bütün ev eşyasıyla diğer menkul ve gayrimenkul mallar ve hak ve alacakların 30 000 liralık kısmı, umumî olarak ayrıca fûru ile karı, koca ve ana ve babadan her biri için 20 000 liralık muafiyet tesis olunmuştur.

Teklifin ikinci maddesiyle 1926 yılındaki para değerine göre tertibedilmiş nispet cetvelleri kaldırılarak yerine bugünün şartlarına uygun yeni bir tarife konulmuştur.

Bu arada 4040 sayılı Kanunla Veraset Vergisine yapılmış olan zammın kaldırılmasının uygun olacağı düşünülerek üçüncü madde de tertibolunmuştur. Ayrıca geçmiş zamana ait muameleler için mükellef lehinde olacağı için teklifteki esasların tatbiki uygun görülmüş ve bu husus geçici maddede hükme bağlanmıştır.

ANKARA MEBUSU İSMAIL RÜŞTÜ AKSAL VE 6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1836 sayılı Kanunla değişen 2 ne maddesinin 3 ve 4 numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fıkra 3. — Veraset yoluyla intikal eden menkul ve gayrimenkul emval ile hukuk ve menafiden, ev eşyasının tamamı ile diğerlerinin 30 bin liralık kısmı.

Fıkra 4. — Fûru ve karı, koca ve ana ve babaya intikal eden menkul ve gayrimenkullerle hukuk ve menafiden her biri yirmi bin lirayı geçmiyen mirasçı hisseleri, bu haddi aşan hisselerin 20 bin lirası.

MADDE 2. — Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 18 ne maddesine bağlı nispet cetvelleri kaldırılarak yerlerine bu kanuna bağlı 1 ve 2 numaralı cetveller konulmuştur.

MADDE 3. — 4040 sayılı Kanunun 30 neu maddesi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz salınmamış olan Veraset ve İntikal vergileriyle salınıp da kesinleşmemiş vergiler hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 4. — Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye, Adliye, Dahiliye ve Hariciye vekilleri yürütür.

Ankara Mebusu İ. Rüstü Aksal ve 6 arkadaşının teklifine bağlı cetveller

Veraset Vergisi Kanununun (18) nci maddesine ait

[1] NUMARALI CETVEL

Karabet derecesi	5 000	S o n r a g e l e n					100 000	300 000
	liraya kadar yüzde	15 000 lirası için	30 000 lirası için	50 000 lirası için	50 000 lirası için	50 000 lirası için		
Füru ile karı veya koca. (Evlâtlarla nesebi sahih olmıyan çocukların Kanunu Medeninunin 257 ve 442 nci maddelerine göre alacakları miraslar da bu sıraya dâhildir.)	2	4	6	8	10	15	20	25
Ana ve baba ve onların füruu	3	6	9	12	15	20	25	30
Büyük analar ve büyük babalarla bunların füruu	4	8	12	16	20	24	28	32
Hiç akraba olmıyan mensup mirasçılar	6	12	18	24	30	36	42	48

Veraset Vergisi Kanununun 18 nci maddesine ait

[2] NUMARALI CETVEL

Karabet derecesi	5 000	S o n r a g e l e n					200 000 den sonra gelenler için
		15 000 lirası için	30 000 lirası için	50 000 lirası için	100 000 lirası için	200 000 lirası için	
Füru ile karı ve koca	4	6	8	12	16	25	
Ana ve baba ve bunların füruu	6	8	12	16	20	30	
Büyük analar ve büyük babalarla bunların diğer füruu	8	12	16	20	25	30	
Bunların haricinde kalan kısımları	10	15	20	25	30	35	
Hiç akraba olmıyanlar	10	15	20	30	40	50	

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/162, 2/43

Karar No. 13

26 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Veraset ve İntikal Vergisi kanunu lâyihası ile Ankara Mebusu İsmail Rüştü Aksal ve altı arkadaşının Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi esas itibarıyla aynı mahiyette görülerek her iki teklifin tevhidten müzakeresine karar verildi ve alâkalı Hükümet temsilcilerinde iştirâkleriyle encümenimizde, Hükümet lâyihası esas ittihaz edilerek tetkik ve müzakere olundu :

Hükümet teklifinin mucip sebepler lâyihasında da tebarüz ettirildiği veçhile 3 . IV . 1926 tarihli ve 797 numaralı Kanunla ihdas edilmiş olan Veraset ve İntikal Vergisine mütaallik hükümler malî, iktisadi ve içtimai sebeplerin sevk ve tesiriyle muhtelif tarihlerde mütaaddit tadil-lere uğramış bulunduğundan zamanımızın ihtiyâç ve icaplarını da ihtiva etmek üzere yeniden bir kanun tedvini hakkındaki lüzum ve zaruret encümenimizce de müşahede ve kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi üzerindeki müzakereler neticesinde maddelere geçilmesine karar verilerek 1 nei 2 nei ve 3 neü maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

4 neü maddenin (A) fıkrasındaki «Kitaplar» kelimesi çıkarılarak yerine daha umumi ve şumüllü bir mâna ifade edebilmesini teminen «Koleksiyonlar» tabiri ikâme edilmiştir. Kezâlik lâyihanın 10 neu maddesinde yapılan tadil ile mütenazır olmak üzere mezkûr maddenin (c) fıkrasındaki «Emsâl bedeli» yerine «Vergi değeri» ifadesinin konulması uygun görülmüş ve mezkûr fıkra bu esaslar dairesinde yeniden tanzim edilmiştir. Tesbit edilen bu hükümlerin şehir ve kasabalardaki gayrimenkuller hakkında da siyyanen tatbiki kabul edilmiş olduğundan fıkrada parantez içinde yazılı hükümler kaldırılmıştır. Yine mezkûr maddenin (d) fıkrasındaki menkul sadakaların âzami 1 000 liraya kadar olan kısmının vergiden istisnası kabul edilerek fıkra ona göre tanzim edilmiştir. Bu maddenin (i) fıkra-

sına, vazifelerinin ifası sırasında aldıkları yaralar neticesinde vefat eden emniyet mensuplarının da muafiyetten istifade ettirilmeleri uygun görülmüş ve fıkraya bu ciheti temin edecek şekilde hüküm konulmuştur. Borçlar Kanununun 142 nei maddesine göre rücu şartıyla yapılan hibelerde mevhubunlehin vahîbden evvel vefatı halinde malın hibe edene rücuundan dolayı vergi alınması teklif adaleti ile kabili telif olamayacağı düşünölmüş ve mezkûr maddeye bir (j) fıkrası eklenerek gerekli hükümler vaz' olunmuştur.

Lâyihanın 5 ve 6 nei maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Verilecek beyannamelerin muhtevası hakkındaki hükümlerin kanun metninde sarahaten zikredilmesi ve beyannamelerin şekillerinin Maliye Vekâletince tâyini yerinde görülmüş ve bu hususları ihtiva edecek şekilde 7 nei madde tadilen tanzim edilmiştir.

Lâyihanın 8 ve 9 neu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Muhtelif sebeplerle gayrimenkullerin kıymetleriyle gelirleri arasındaki normal nispetlerin değışmiş olması nazara alınarak bunların halihazır değerleri yerine nispeten müstakar olan vergi kıymetlerinin ikamesi yerinde görölmüş olduğundan 10 neu madde yeniden ve bu düşünceleri ihtiva edecek şekilde tanzim edilmiş ve maddenin son fıkrasındaki hükümler teklif esaslarına ve hakkaniyet prensiplerine aykırı görülerek kaldırılmıştır.

Lâyihanın 11 ve 12 nei maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 13 neü maddesinin sonundaki «ge-riverilir» cümlesi yerine «iade olunur» ibaresinin konulması yerinde görülerek mezkûr madde tadilen kabul olunmuştur.

Lâyihanın 14 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 15 nei maddesindeki Vergi Usul Kanununun kaçakçılığa mütaallik 325 nei mad-

desi yerine Usul Cezasına mütaallik 330 neu maddesi konularak madde tadilen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 17 ncı maddesindeki % 15 tevkiyat fazla görülmüş ve bu miktarın % 10 a indirilmesi uygun olacağı mütalâa edilerek mezkûr madde bu hükmü ihtiva edecek şekilde tadilen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 18 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ticari bir sermayeye dâhil bulunan menkul mallardan kısa bir zamanda paraya çevrilmesi mükellefler için müşkülâtı mucibolanlara taallük eden mütehakkak verginin iki aylık bir müddet içinde ödenmesi bu kimseleri güç duruma düşüreceği ve bâzı hallerde de bu ticari müesseseleri işlemez bir hale getireceği nazara alınarak bunlara ait vergilerin bir sene içinde ve iki müsavi taksitte alınması mâdelele uygun bulunmuş ve gayrimenkullere ait vergilerin Bina ve Arazi vergilerinin taksit zamanlarıyla mukayyet olmaksızın Haziran ve Kasım aylarında alınması daha münasibolacağı temin edilmek üzere 19 neu madde bu maksatları temin edecek şekilde yeniden tanzim ve kabul edilmiştir.

Lâyihanın 20 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 21 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 22 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Vergi nispetleri gibi vergiden istisna hadlerinin de katı surette kanunlarla tâyin ve tesbit edilmesi, Teşkilâtı Esasiye Kanunu hükümleri ve vergi hukuku prensipleri icabından bulunduğu göz önüne alınarak istisna hadlerinde tadilât ierası salâhiyetinin Hükümete bırakılması yerinde görülmemiş ve bu sebeple 25 ncı madde tayyedilmiştir.

Binaların gayrisâfi iratları ve arazinin kıymetleri çok eski zamanlarda ve muhtelif tarihlerde yapılan tahrirlere istinadetmekte ve o günün düşük rayiçlerine göre tahrir ve tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu vaziyet göz önüne alınarak yeniden umumi tahrirler yapılmaya kadar geçecek zaman zarfında intikal edecek gayrimenkullerin vergi matrahlarının tesbitinde mümkün olduğu kadar hakkaniyete yakın bir nispet bulunması hususu üzerinde ehemmiyetle durulmuş ve neticede bu ciheti telif edecek hususi ve muvakkat bir hüküm vaz'ı zaruri görülmüş ve Millî Korunma Kanununun kiralara mütaallik hükümleriyle tesbit ettiği tarihler de nazara alınmak suretiyle birinci muvakkat madde tanzim ve kabul edilmiştir.

Lâyihanın muvakkat birinci maddesinin ikinci muvakkat madde olarak yazılması uygun görülmüş ve birinci fıkranın sonuna sadece «noksanı aranmaz» cümlesi ilâve olunmuştur.

Lâyihanın 26 ncı maddesi 25 ve 27 ncı maddesi de 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Bu esaslar dâhilinde hazırlanarak tertibedilen kanun lâyihasının tamamı encümenimizce kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Bursa	Bursa
K. Yılmaz	M. Kayalar
Kâtip	
Manisa	Amasya
S. Akdağ	H. Koray
Bursa	Çorum
H. Bayrı	C. Köstekçi
Kırklareli	Kocaeli
A. Sakman	Ö. Cebeci
	İmzada bulunamadı
Kocaeli	Konya
D. Erol	H. A. Keymen
İmzada bulunamadı	
Zonguldak	
A. Akın	

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. : 1/162, 2/43

Karar No. : 119

3 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

Veraset ve İntikal Vergisi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İera Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . II . 1958 tarihli ve 71-693/621 sayılı Tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ile Ankara Mebusu İsmail Rüştü Aksal ve altı arkadaşının Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun bâzı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihası ve bunları tevhidten müzakere eden Maliye Encümeni mazbatası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessilleri huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, esbabı mucibesinde mufassalsan arz ve izah edildiği üzere Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu ilk defa 1926 senesinde yürürlüğe girmiş olup aradan geçen uzun seneler içinde tatbikatta müşahede edilen aksaklıkların giderilmesini ve günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde yeni hükümleri ihtiva etmek üzere tedvinini temin maksadıyla ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihayı bidayeten tetkik eden Maliye Encümeni bâzı maddelerde tadilat yapmak suretiyle kabul etmiştir.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra lâyihaın sevkini mucip sebepler yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci maddedeki «Kimse» tâbiri «Şahıs» olarak değiştirilmek suretiyle madde kabul edilmiştir.

Lâyihaın ikinci maddesinin (a) fıkrasında ki «kimse» tâbiri «şahıs» olarak değiştirilmek, (b) fıkrasında «mal» tâbiri hukuk terimine uygun olarak tarif, (c) fıkrasındaki hüküm birinci maddede yer almış olduğundan haşiv kabul edilerek tayıedilmek, (d) fıkrası (c) fıkrası ve (e) fıkrası da (d) fıkrası olarak değiştirilmek suretiyle madde kabul edilmiştir.

Üçüncü maddenin muafiyetine mütaallik (A) fıkrası şumulüne giren emekli ve yardım sandıklarının hizmet ve mahiyetleri bakımından tefrikine lüzum görülmediğinden (kanunla ku-

ru) ibaresi çıkarılmak ve (B) fıkrasında yazılı teşekküllerin kanunen muayyen murakabe usulleri dışında sırf Veraset ve İntikal Vergisi bakımından Maliye Vekâletince ayrı bir tetkika tâbi tutulmaları lüzumsuz görüldüğünden buna ait hüküm çıkarılmak suretiyle ve (c) fıkrası kelime değişikliği ile madde kabul edilmiştir.

Veraset ve İntikal Vergisinden istisna hallerini ve hadlerini derpiş eden 4 neu madde (a) fıkrasında zat eşyası ile ev eşyasının muafiyet prensibini tahdideden parantez kaldırılmıştır. (b) bendi istisna ve muafiyet hatlerini menkul ve gayrimenküle göre ayrı ayrı tesbit esasına müstenit bulunduğundan tek bir muafiyet dâhilinde bunların birleştirilmesi uygun görüldüğü cihetle bu bent tayıedilmiştir. (b) bendi olarak değiştirilen (c) bendi menkul ve gayrimenkul malların yekûnuna şâmil olmak suretiyle beher miraset için Hükümetçe derpiş edilen (25) bin liralık muafiyetin (40) bin liraya iblâğı suretiyle ve Hükümetle mutabakat halinde değiştirilmiştir. Mütaakıp bentleri harf sıraları lüzumlu şekilde tashih olunmuştur. (Ç) bendinde bilfîmum menkul sadakalar ibaresinden (menkul) kaydı kaldırılmıştır. (D) bendinde ivazsız surette vâkı intikallerin istisna haddi bin liradan beş bin liraya yükseltilmiştir. (H) bendinde derpiş edilen istisnaya erlerle beraber subay, astsubay ve emniyet mensupları da ithal edilmiştir. Lâyihaın ikinci maddesinin (b) bendinde yer almış olan kuru mülkiyete ait hüküm bu maddeyi alâkalandırılması bakımından (j) bendi halinde buraya ithal edilmiştir. Diğer bentlerde şekle ait tashihat yapılmıştır.

Lâyihaın 5 neu maddesindeki «kimse» tâbiri «şahıs» olarak değiştirilmek suretiyle ve 6, 7, 8 ve 9 neu maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Veraset ve İntikal Vergisi matrahının ne suretle tâyin ve tesbit olunacağına dair hükmü ihtiva eden 10 neu maddede Hükümetçe teklif edilmiş olan emsale müstenit kıymet takdiri ye-

rine Maliye Encümeninin tadil ettiği şekilde Vergi Usulü Kanununa göre bulunacak vergi değerleri ikame edilmiş madde yeni bir redaksiyona tâbi tutularak bu esas dairesinde kabul olunmuştur.

11 nci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildikten sonra 12 nci maddede aşağıda yazılı tadilât yapılmıştır :

(A) bendinde mirasa iştirak edenlerin alacaklarının boreca mahsubundan hariç tutulacağı hükmü adalete ve aile içinde cereyan eden borç ve alacak muamelelerinin normal şekline aykırı görüldüğünden buna ait parantez tayyedilmiş ve buna mukabil her türlü muvazaa imkânlarını bertaraf etmek üzere (ihticaca salih) ibaresi (ve-saik) kelimesine takaddümen ilâve olunmuştur.

Aynı maddenin (c) bendi tatbikatta lüzumlu bir vaziyete tekabül etmediğinden tay olunmuştur.

Murisin ihtilâflı alacak ve borçlarının tâyinine mütaallik 13 nci maddedeki tecil müddetinin (3) seneden beş seneye çıkarılması ve yalnız mahkemede değil icra dairelerinde de takib edilmekte olan ihtilâflı işlere ait hükmün madde metninde yer alması uygun görülmüş ve madde metni bu esasla ihtiva etmek üzere tesbit ve kabul edilmiştir.

Lâyihanın 14 nci maddesi Hükümetin teklifi veçhile, ve Maliye Encümeninin tâdilen kabul etmiş olduğu 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın vergi nispetlerini gösteren 16 nci maddesi üzerinde cereyan eden müzakerelerden sonra tesbit edilmiş olan vergi nispetlerinin ve bilhassa birinci gruba dâhil bulunan eşler ve fûrularla ana ve babanın tevarüs edecekleri mallar üzerinden ödiyecekleri vergilerin çok yüksek miktarlara baliğ olacağı neticesine varılmış ve bu mülâhaza ile nispetlerin mükellefler lehine tadili encümenimizce uygun görülerek Hükümetin de mutabakatı ile bu nispetler tahfif ve hakkaniyete daha uygun bir seviyede tesbit edilmiştir. Teminata mütaallik bulunan lâyihanın 17 nci maddesinde yer alan miktarların akrabalık dereceleri nazara alınarak üç grup için ayrı ayrı mütalâasının yerinde olacağı neticesine varılmış ve bu nispetler yüzde on, yüzde on beş ve yüzde yirmi olarak tesbit edilmek suretiyle 17 nci madde encümenimizce yeniden tanzim ve kabul edilmiştir.

Lâyihanın 18 nci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen, verginin ödeme zamanlarını tâyin eden 19 nci madde ödeme müddetinin dört seneden beş seneye iblâğını temin edecek şekilde encümenimizce yeniden tesbit edilmek suretiyle, 20 nci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen, 21 nci madde kelime değişikliği yapılmak suretiyle, 22 nci madde kelime değişikliği ile 23 nci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu kanun lâyihası ile kaldırılması icabeden kanun ve hükümleri gösteren 24 nci madde, matlubına ve metnine «kanunlar» kelimesi ilâve edilmek ve Maliye Encümenince de tayyedilmiş bulunan 25 nci madde encümenimizce de uygun görülmediğinden tayyedilmiştir.

Yeniden bir tahrir yapıncaya kadar müteber olmak üzere, Veraset ve İntikal Vergisine matrah teşkil edecek vergi değerlerine emsal tatbikine mütedair birinci muvakkat madde üzerinde gerekli incelemeler yapıldıktan sonra mezkûr maddede tesbit edilmiş olan emsallerden, arazi kıymetlerine aidolan (a) fıkrası on misli olarak tesbit edilmek suretiyle mütaakıp fıkralar Maliye Encümeninin kabul ettiği şekilde madde yeniden tanzim edilmek suretiyle birinci muvakkat madde tadilen ve Maliye Encümeninin ikinci muvakkat maddesi ise aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın 26 nci maddesi 25 ve 27 nci maddesi 26 nci maddeler olarak Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim ve ihzar olunan kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bütçe Encümeni Reisi
Balıkesir
H. İmre

Reisvekili
Muğla
N. Özsan

Mazbata Muharriri
İzmir
B. Bilgin

Kâtip
Diyarbakır
Söz hakkım mahfuz
M. H. Ünal

Afyon K.
N. Topcuoğlu
Ankara

Afyon K.
M. A. Ülgen
Antalya

İ. Seçkin

K. Akmanlar

İmzada bulunamadı

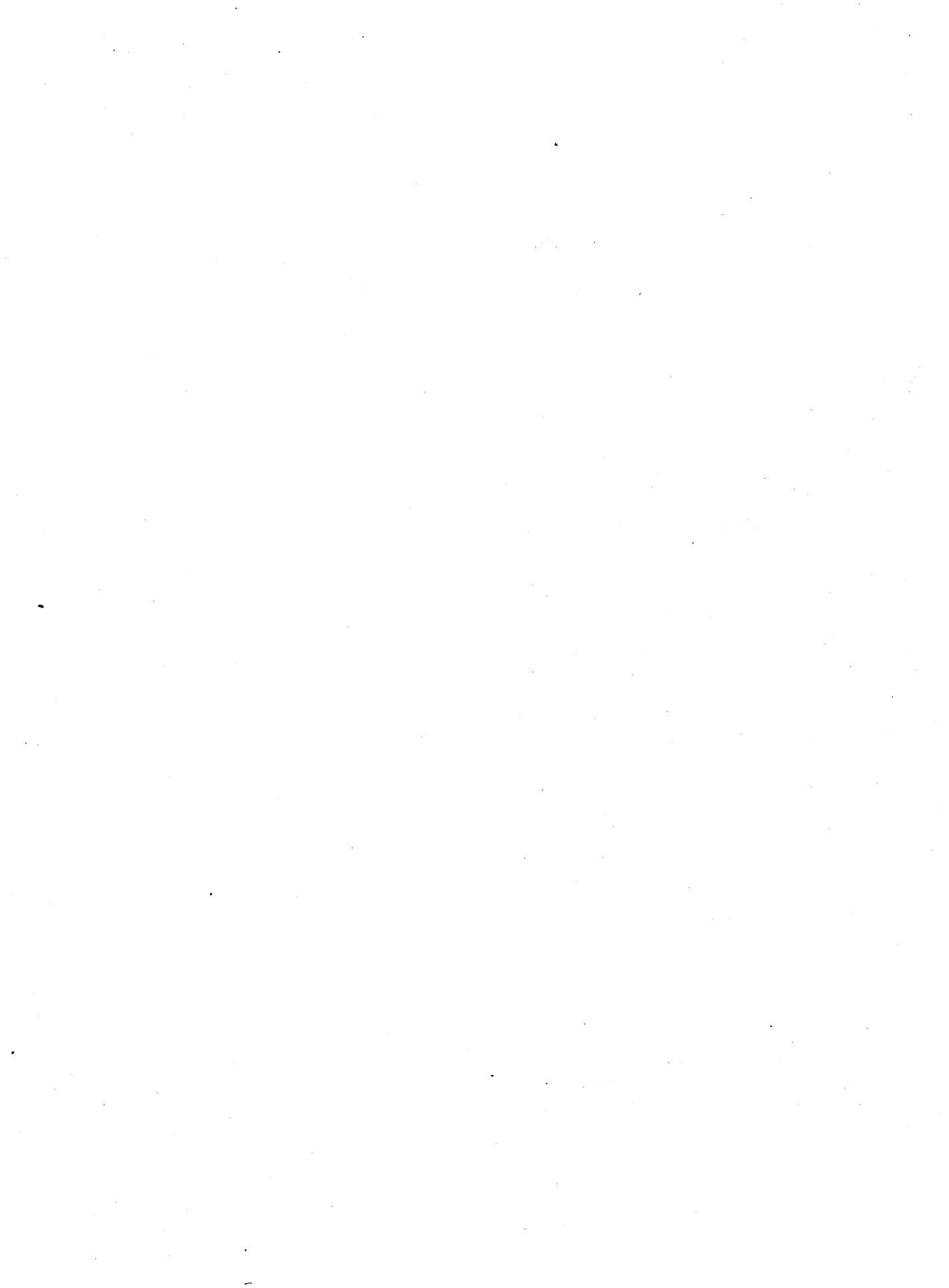
Artvin

Balıkesir

H. Çeltikçioğlu

M. H. Timurtaş

Bolu <i>S. Bilir</i>	Çorum <i>H. Bulgurlu</i>	Çorum Muhalfim <i>Y. Gürsel</i>	Rize Söz hakkım mahfuz <i>İ. Akçal</i>	Rize <i>M. Önal</i>
Denizli <i>A. R. Karaca</i>	Diyarbakır <i>H. Turgut</i>	İsparta <i>T. Tıglı</i>	Siird <i>B. Erden</i>	Siird Söz hakkım mahfuzdur <i>M. D. Süalp</i>
İstanbul <i>N. Kirşan</i>	İstanbul Bâzi hükümlerine muhalifim <i>N. N. Yücel</i>		Sinob <i>Ö. Özen</i>	Van <i>F. Melen</i> İnzada bulunamadı
İzmir <i>D. Akbel</i>	Kastamonu <i>M. İslâmoğlu</i>	Konya <i>M. Bağrıaçık</i>	Yozgâd <i>T. Alpay</i>	Zonguldak <i>H. Timur</i>
Manisa Muhalfim <i>S. Mihçioğlu</i>	Nevşehir <i>N. Önder</i>	Rize <i>H. Agun</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu lâyihası

Bölüm : 1.

Mevzu, tâbirler, muafiyet ve istisnalar

Verginin mevzuu

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde bulunan kimselere ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset tarikiyle veya her hangi bir suretle olursa olsun ivassız bir tarzda bir kimseden diğer kimseye intikali Veraset ve İntikal Vergisine tâbidir.

Bu vergi, Türk tâbiyetinde bulunan kimse-lerin ecnebi memleketlerde aynı yollardan iktisabedecekleri mallara da şâmilidir.

Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetindeki bir kim- senin Türkiye hudutları dışında bulunan malını veraset tarikiyle veya sair suretle ivassız bir tarzda iktisabeden ve Türkiye'de ikamet- gâhı olmıyan ecnebi kimse bu vergi ile mü- kellef tutulmaz.

Kanunda kullanılan tâbirler

MADDE 2. — Bu kanunda kullanılan tâbir- lerin delâlet ettiği mânalar aşağıda gösterilmiştir.

a) «Kimse» tâbiri; hilâfına sarahat olma- dıkça hakiki ve hükmü şahısları;

b) «Mal» tâbiri; gayrimenkul mülkiyetine mevzu teşkil eden şeyleri, bir yerden diğer bir yere nakledilebilen eşya ve gayrimenkul mül- kiyetine dâhil olmıyan ve temellüke salih bu- lunan sair bilcümle hakları ve tabii kuvvetleri (kuru mülkiyet bu halde kaldıkça mal sayıl- maz);

c) «Türkiye'de bulunan mallar» tâbiri, bil- fiil Türkiye'de bulunan mallar ile Türkiye'de ikamet eden kimselerin hukukan Türkiye'ye getirebilecekleri malları;

d) «Veraset» tâbiri; miras, vasiyet, miras mukavelesi gibi ölüme bağlı tasarrufları;

e) «İvassız intikal» tâbiri hibe yoluyla ve- ya her hangi bir tarzda olan ivassız iktisapları (Maddi ve mânevi bir zarar mukabili verilen tazminatlar ivassız sayılmaz),

İfade eder.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu

Bölüm : 1.

Mevzu, tâbirler, muafiyet ve istisnalar

Verginin mevzuu

MADDE 1. — (Lâyihanın birinci maddesi ay- nen kabul edilmiştir.)

Kanunda kullanılan tâbirler

MADDE 2. — (Lâyihanın ikinci maddesi ay- nen kabul edilmiştir.)

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

Veraset ve İntikal Vergisi kanunu lâyihası

Bölüm : I.

Mevzu, tâbirler, muafiyet ve istisnalar

Verginin mevzuü

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset tarikiyle veya her hangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikali Veraset ve İntikal Vergisine tâbidir.

Bu vergi, Türk tâbiyetinde bulunan kimse-lerin eenebi memleketlerde aynı yollardan iktisabedecekleri mallara da şâmindir.

Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetindeki bir kim-şenin Türkiye hudutları dışında bulunan malını veraset tarikiyle veya sair suretle ivazsız bir tarzda iktisabeden ve Türkiye'de ikametgâhı ol-mıyan eenebi şahıs bu vergi ile mükellef tutul-maz.

Kanunda kullanılan tâbirler

MADDE 2. — Bu kanunda kullanılan tâ-birlerin delâlet ettiği mânalar aşağıda göste-rilmiştir.

a) «Şahıs» tâbiri; hilâfına sarahat olma-dıkça hakiki ve hükmi şahısları,

b) «Mal» tâbiri; mülkiyete mevzu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke gire-bilen sair bütün hakları ve alacakları ifade eder.

c) «Veraset» tâbiri; mirâs, vasiyet ve mirâs mukavelesi gibi ölüme bağlı tasarrufları;

d) «İvazsız intikal» tâbiri; hibe yoluyla ve-ya her hangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları; (Maddi ve mânevi bir zarar mukabili verilen tazminatlar ivazsız sayılmaz.)

İfade eder.

Hü.

Muafiyetler

MADDE 3. — Aşağıda yazılı kimseler veraset ve intikal vergisinden muaftır:

a) Âme idereleri, kanunla kurulu emekli ve yardım sandıkları, sosyal sigorta kurumları, umumi menfaate hadim cemiyetler, siyasi partiler ve bunlara ait olan veya bunların aralarında kurdukları teşekküllerden kurumlar vergisine tâbi olmıyanlar;

b) Yukarıki fıkrada sayılanlar dışında kalan hükmi şahıslara aid olup umumun istifadesi için ilim, araştırma, kültür, sanat, sıhhat, eğitim, din, hayır, imar, spor gibi maksatlarla kurulan teşekküllerle emeklilik ve yardımlaşma müesseseleri (Bu fıkra şumulüne girdikleri daha evvel Maliye Vekâletince kabul edilmiş bulunmak şartıyla);

c) Yabancı devletlerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları (Fahri konsoloslar hariç) ile elçilik ve konsolosluklara mensubolan ve o devletin tâbiyetinde bulunan memurları ve Türkiye'de resmî bir vazifeye memur edilenler ile bu sayılanların aileleri efradı (Mütekabiliyet şartıyla) (Türk tâbiyetinde bulunan kimselerden veraset tarihiyle veya sair suretle mal iktisabedenlerle yukarıda sayılanların dışında kalıp da Türkiye'de ikamet eden kimselerin Türkiye'de bulunan mallarını veraset tarihiyle veya sair suretle intisabedenler hariç);

İstisnalar

MADDE 4. — Aşağıda gösterilen intikaller veraset ve intikal vergisinden müstesnadır:

A) Veraset tarihiyle intikal eden ev eşyası ile murise ait zat eşyası ve aile hâtırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşya (Bunların dışında kalan tarihî kıymeti haiz tablolar, heykeller ve kitaplar gibi nâdide eşya hariç);

B) Fûrua, eşe, ana ve babaya intikal eden menkul mallardan 1 000 liraya kadar olan gayrisâfi mirasçı hisseleri ile bu haddi aşan hisselerin 1 000 lirası (gayrisâfi tutarının hesabında (A) fıkrasında yazılı eşya nazarı itibara alınmaz).

Mal. E.

Muafiyetler

MADDE 3. — (Lâyihamın üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.)

İstisnalar

MADDE 4. — Aşağıda gösterilen intikaller Veraset ve İntikal Vergisinden müstesnadır:

A) Veraset tarihiyle intikal eden ev eşyası ile murise ait zat eşyası ve aile hâtırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşya (Bunların dışında kalan tarihî kıymeti haiz tablolar, heykeller ve koleksiyonlar gibi nâdide eşya hariç);

B) Fûrua, eşe, ana ve babaya intikal eden menkul mallardan 1 000 liraya kadar olan gayrisâfi mirasçı hisseleri ile bu haddi aşan hisselerin 1 000 lirası (gayrisâfi tutarının hesabında (A) fıkrasında yazılı eşya nazarı itibara alınmaz);

B. E.

Muafiyetler

MADDE 3. — Aşağıda yazılı şahıslar veraset ve intikal Vergisinden muaftır :

a) Âmme idareleri, emekli ve yardım sandıkları, sosyal sigorta kurumları, umumi menfaate hâdim cemiyetler, siyasi partiler ve bunlara aidolan veya bunların aralarında kurdukları teşekküllerden Kurumlar Vergisine tâbi olmayanlar;

b) Yukarıki fıkrada sayılanlar dışında kalan hükmi şahıslara aidolup umumun istifadesi için ilim, araştırma, kültür, sanat, sıhhat, eğitim, din, hayır, imar, spor gibi maksatlarla kurulan teşekküller;

c) Yabancı devletlerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları (Fahrî konsoloslar hariç) ile elçilik ve konsolosluklara mensubolan ve o devletin tabiiyetinde bulunan memurları ve Türkiye'de resmî bir vazifeye memur edilenler ile bu sayılanların aileleri efradı (Mütekabiliyet şartıyla), (Türk tabiiyetinde bulunan şahıslardan veraset tarikiyle veya sair suretle mal iktisabedenlerle yukarıda sayılanların dışında kalıp da Türkiye'de ikamet eden şahısların Türkiye'de bulunan mallarını veraset tarikiyle veya sair suretle iktisabedenler hariç);

İstisnalar

MADDE 4. — Aşağıda gösterilen intikaller Veraset ve İntikal Vergisinden müstesnadır :

a) Veraset tariki ile intikal eden ev eşyası ile murise ait zat eşyası ve aile hâtırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşya;

b) Değerleri 10 neu maddeye göre tâyin olunan menkul ve gayrimenkul mallardan fûruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinin 40 000 lirası; murisin reşit olmayan çocuklarının her biri için bunların reşit çağa gelinceye kadar geçmesi icabeden her yıl başına 1 000 lira ve yaşı her ne olursa olsun bedenen ve fikren hiçbir suretle çalışarak hayatını kazanamayacak durumda oldukları tam teşekküllü sıhhi heyet raporu ile tebeyyün eden mâlûl ve meflûç fûruun her biri

Hü.

C) Değerleri Vergi Usul Kanunu mucibince emsal bedeline göre tâyin olunan gayrimenkul mallardan furu ve eşden herbirine isabet eden miras hisselerinin 25 000 lirası (değerleri vergi kıymetlerine göre tâyin olunan gayrimenkullerin aynı kimselere intikali halinde bu istisna haddi 3 000 lira olarak nazarı itibara alınır).

Murisin reşit olmıyan çocuklarının her biri için bunların reşit çağa gelinceye kadar geçmesi icabeden her yıl başına 1 000 lira, ve yaşı her ne olursa olsun bedenen ve fikren hiçbir suretle çalışarak hayatını kazanamıyacak durumda oldukları tam teşekküllü heyeti sıhhiye raporu ile tebeyyün eden mâlûl ve meflûç fûruun her biri için 25 000 lira yukarıki miktarlara ilâve olunur.

Ç) Örf ve âdete göre verilmesi mütad bulunan hediye, cihaz, yüzgörümlüğü ve drahomalar (gayrimenkuller hariç);

D) Bilûmum menkul sadakalar;

E) İnvazsız surette vâkı intikallerin 1 000 lirası;

F) Para ve eşya üzerine tertip ve keşide olunan alelûmum piyangolarda kazanılan ikramiyelerin 1 000 lirası;

G) Üçüncü maddenin (A) ve (B) fıkraları şümulüne giren kimselerin statüleri gereğince maksatları içinde usulüne uygun olarak yaptıkları yardımlar;

H) Âmme idare ve müesseseleri ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseseler ve âmme menfaatlerine hadim cemiyetlerden veya kanunla kurulu emekli sandıklarından (veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışında verilen dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış bulunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemeler ve harb mâlûlleriyle şehit yetimlerine Tekel beyiyelerinden ödenen paralar;

İ) Harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında veyahut bunlarda aldığı yaralar neticesinde ölen erlerin (Jançarma erleri dâhil) vazife esnasında ölen polislerin furu ve karılarına ve ana ve babalarına intikal eden bütün mallar;

Mal. E.

C) Değerleri Vergi Usul Kanunu mucibince vergi değerine göre tâyin olunan gayrimenkul mallardan furu ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinin 25 000 lirası;

Murisin reşit olmıyan çocuklarının her biri için bunların reşit çağa gelinceye kadar geçmesi icabeden her yıl başına 1 000 lira ve yaşı her ne olursa olsun bedenen ve fikren hiçbir suretle çalışarak hayatını kazanamıyacak durumda oldukları tam teşekküllü heyeti sıhhiye raporu ile tebeyyün eden mâlûl ve meflûç fûruun her biri için 25 000 lira yukarıki miktarlara ilâve olunur.

Ç) Örf ve âdete göre verilmesi mütad bulunan hediye, cihaz, yüzgörümlüğü ve drahomalar (gayrimenkuller hariç);

D) Bilûmum menkul sadakaların 1 000 lirası;

E) İvazsız surette vâkı intikallerin 1 000 lirası;

F) Para ve eşya üzerine tertip ve keşide olunan alelûmum piyangolarda kazanılan ikramiyelerin 1 000 lirası;

G) Üçüncü maddenin (A) ve (B) fıkraları şümulüne giren kimselerin statüleri gereğince maksatları içinde usulüne uygun olarak yaptıkları yardımlar;

H) Âmme idare ve müesseseleri ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseseler ve âmme menfaatlerine hâdim cemiyetlerden veya kanunla kurulu emekli sandıklarından (veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışında verilen dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış bulunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemeler ve harb mâlûlleriyle şehit yetimlerine Tekel beyiyelerinden ödenen paralar;

İ) Harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında veyahut bunlarda aldığı yaralar neticesinde ölen erlerin (jandarma erleri dâhil) kezalik vazifelerinin ifası sırasında aldığı yaralar neticesinde ölen emniyet mensuplarının furu ve karılarına ve ana ve babalarına intikal eden bütün mallar;

J) Borçlar Kanununun 42 nei maddesine göre rücu şartıyla yapılan hibelerde mevhubunlehiñ vahipten evvel vefatı halinde hibe edilen malın vehibe rücuu;

B. E.

için 25 000 lira yukarıki miktara ilâve olunur;

c) Örf ve âdete göre verilmesi mûtat bulunan hediye, eihaz, yüzgörümlüğü ve drahomalar (Gayrimenkuller hariç);

e) Bilûmum sadakalar;

d) İvazsız surette vâkı intikallerin 5 000 lirası;

e) Para ve mal üzerine tertip ve keşide olunan alelûmum piyango ve kuralarda kazanılan ikramiyelerin 5 000 lirası;

f) Üçüncü maddenin (a) ve (b) fıkraları şümulüne giren şahısların statüleri gereğince maksatları içinde usulüne uygun olarak yaptıkları yardımlar;

g) Âmme idare ve müesseseleri ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseseler ve âmme menfaatlerine hâdim cemiyetlerden veya emekli sandıklarından (Veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışında verilen emekli ikramiyeleri ile dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış bulunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemeler ve harb mâlûlleriyle şehit yetimlerine tekel bey'iyelerinden ödenen paralar;

h) Harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında veyahut bunlarda aldığı yaralar neticesinde ölen subay, astsubay ve erlerin (Jandarma dâhil) kezalik vazife esnasında ölen emniyet mensuplarının füru ve karılarına ve ana ve babalarına intikal eden bütün mallar kıymetinden (b) fıkrasında kabul olunan miktarın bir misli;

i) Borçlar Kanununun 242 nci maddesine göre rücu şartı ile yapılan hibelerde bağışlananın bağışlıyandan evvel vefatı halinde bağışlıyana rücu eden hibe edilmiş mallar;

j) Kuru mülkiyet halinde intikal eden mallar; (Kuru mülkiyet halinde kaldığı müddetçe)

Hü.

Bölüm : 2.

*Mükellef, teklif mahalli ve beyanname
Verginin mükellefi*

MADDE 5. — Veraset ve İntikal Vergisinin mükellefi, veraset tarikiyle veya ivazsız bir tarzda mal iktisabeden kimsedir.

Teklif mahalli

MADDE 6. — Veraset ve İntikal Vergisi :

A) Veraset tarikiyle vâkı intikallerde ölen kimsenin, diğer suretle vukua gelen intikallerde tasarrufu yapan şahsın ikâmetgâhının, hükmi şahıslarda ve diğer teşekküllerde merkezlerinin bulunduğu;

B) Muris veya tasarrufu yapan kimsenin bu ikâmetgâhı yabancı bir memlekette ise Türkiye'deki son ikâmetgâhının bulunduğu;

C) Muris veya tasarrufu yapan kimse Türkiye'de hiç ikâmet etmemiş veya son ikâmetgâhı tesbit olunamamış ise Maliye Vekâletinin tâyin edeceği,

yer vergi dairesi tarafından tarholunur.

Beyanname

MADDE 7. — Veraset tarikiyle veya sair suretle ivazsız bir tarzda mal iktisabedenlerden 3 nü maddenin dışında kalanlar iktisabettikleri malları bir beyanname ile bildirmekle mükelleftirler.

Verilecek beyannamenin ihtiva edeceği malîmatı ve şeklini ve bu beyannameye eklenecek evrak ve vesikaların nevi ve mahiyetlerini tâyine Maliye Vekili salâhiyetlidir.

Mal. E.

Bölüm : 2.

*Mükellef, teklif mahalli ve beyanname; verginin
mükellefi*

MADDE 5. — (Lâyihanın beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Teklif mahalli

MADDE 6. — (Lâyihanın altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.)

MADDE 7. — Veraset tarikiyle veya sair suretle ivazsız bir tarzda mal iktisabedenlerden 3 nü madde ile 4 nü maddenin Ç, G, H, İ, ve J fıkraları dışında kalanlar iktisabettikleri malları, şekli Maliye Vekâletince tâyin olunacak bir beyanname ile bildirmekle mükelleftirler. Bu beyanname :

1. İntikalın mahiyeti;
2. Ölen veya tasarrufu yapan kimsenin soyadı, adı, iş veya mesleki ve ikâmetgâh adresi;
3. Ölüm veya intikalın yeri ve tarihi;
4. Mükellefin soyadı, adı, yaşı, ölen veya tasarrufu yapan şahsa olan karabet derecesi, iş veya mesleki ve açık adresi;
5. İntikal eden malların nev'i, cinsi, miktarı, mirasın açıldığı veya hukukan tesahübedildiği tarihteki takribi kıymetleri ve buldukları yer (Gayrimenkullerde ölenin veya tasarrufu yapanın hissesi miktarı da gösterilir);
6. Ölenin varsa alacak ve borcunun miktarı, nev'i, mahiyeti (Vergi borçları dâhil) ve bu alacak ve borçların ölen kimsenin hayatında

B. E.

Bölüm : 2

*Mükellef, teklif mahalli ve beyanname
Verginin mükellefi*

MADDE 5. — Veraset ve İntikal Vergisinin mükellefi, veraset tarikiyle veya ivazsız bir tarzda mal iktisabeden şahıstır.

Teklif mahalli

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Beyanname

MADDE 7. — Hükümetin 7 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Mal. E.

mahkemeye intikal etmiş ve henüz bir karara bağlanmış olup olmadığı;

7. Cenazenin teçhiz ve tedfini için yapılan masraflar;

8. Diğer suretle vâkı intikallerde; gayri-menkulün aynına taallük eden borçlarla vergi borçları.

Gösterilir. Varsa verâset ilâmı ve vasiyetname, miras mukavelesi, borç ve alacaklara ait vesaikın asıl veya tasdikli suretleriyle intikal eden mallar arasında ticari veya sınai bir teşebbüs varsa bu teşebbüsün mirasın açıldığı veya hukukan tesahübedildiği tarihteki durumuna ait bilânço, işletme hesabı hulâsası ve sair lüzumlu belgeler beyannameye bağlanır.

Beyannamenin verileceği yer

MADDE 8. — Beyannameler, 6 nci maddenin A ve B fıkralarına giren hallerde vergi dâirelerine C fıkrasına giren hallerde Maliye Vekâletine verilir.

Yabancı memleketlerde bulunan mükellefler beyannamelerini Türkiye konsolosluklarına verirler.

Beyannamenin her mükellef için ayrı ayrı veya müştereken verilmesi caizdir.

Beyanname verilme müddeti

MADDE 9. — Beyannameler aşağıda yazılı müddetlerde verilir :

1. Veraset tarihiyle vukubulan intikallerde :

a) Ölüm Türkiye'de vukubulmuş ise mükelleflerin Türkiye'de bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden dört ay içinde, mükelleflerin yabancı bir memlekette bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden altı ay içinde;

b) Ölüm yabancı bir memlekette vukubulmuş ise mükelleflerin Türkiye'de bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden altı ay içinde, mükellefler müteveffanın bulunduğu memlekette oldukları takdirde ölüm tarihini takibeden dört ay içinde, mükellefler müteveffanın bulunduğu yerin dışında başka bir yabancı memlekette oldukları takdirde de ölüm tarihini takibeden sekiz ay içinde;

c) Gaiplik halinde, gaiplik kararının ölüm

Beyannamenin verileceği yer

MADDE 8. — (Lâyihamın sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Beyanname verilme müddeti

MADDE 9. — (Lâyihamın dokuzuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.)

B. Tl.

Beyannamenin verileceği yer

MADDE 8. — Hükümetin 8 nei maddesi
aynen kabul edilmiştir.

Beyanname verilme müddeti

MADDE 9. — Hükümetin 9 neu maddesi
aynen kabul edilmiştir.

Hü.

siciline kaydolunduğu tarihi takibeden bir ay içinde;

2. Diğer suretle vâkı intikallerde malların hukukan iktisabedildiği tarihi takibeden bir ay içinde.

Vergi Usul Kanununun 13, 15, 17 ve 18 nci maddeleri hükümleri mahfuzdur.

Bölüm : 3

Matrahın tâyini, verginin tarhı ve nispet, Verginin matrahı

MADDE 10. — Veraset ve İntikal Vergisinin matrahı intikal eden malların Vergi Usul Kanunu mucibince bulunacak değerlerinden, 12 nci maddede yazılı borç ve masrafların tenzili lâzımgeldiği takdirde, bu tenziller yapıldıktan sonra kalan miktardır. Ölüme takaddüm eden üç ay içinde murisin gerek ticari teşebbüsünden ve gerek banka ve sigorta şirketleri gibi malî müesseselerde veya eşhas nezdindeki hesap veya alacaklarından çekilen veya çıkarılan ve sarf ve tahsis ciheti mukni delillerle ispat edilemiyen paralar veya aynen aldıkları sair değerler matraha ithal edilir.

Değerleme günü

MADDE 11. — Bu vergiye mevzu olacak malların değerlendirme günü, miras yoluyla vukubulan intikallerde mirasın açıldığı, diğer suretle vâkı intikallerde malların hukukan iktisabedildiği, gündür.

Tenzil olunabilecek borçlar ve masraflar

MADDE 12. — İktisabedilen malların değerlerinden veya değerleri yekûnundan aşağıda yazılı borçlar ve masraflar, beyannamede gösterilmek şartıyla tenzil olunur.

a) Veraset yolu ile vukubulan intikallerde murisin vesaika müstenit borçları ile vergi borçları (mirasa iştirak edenlerin alacakları hariç);

b) Diğer suretle iktisaplarda intikal eden malın aynına taallük eden borçlarla vergi borçları (şu kadar ki hibe eden hibe ettiği mala taallük eden borçları kendi üzerine almış veya öyle taahhüdetmiş ise bu borçlar nazara alınmaz);

Mal. E.

Bölüm : 3.

Matrahın tâyini, verginin tarhı ve nispet, verginin matrahı

MADDE 10. — Veraset ve İntikal Vergisinin matrahı, menkul mallarda Vergi Usul Kanunu mucibince bulunacak değerlerinden ve gayri-menkul mallarda Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerinden 12 nci maddede yazılı borç ve masrafların tenzili lâzımgeldiği takdirde bu tenziller yapıldıktan sonra, kalan miktardır.

Değerleme günü

MADDE 11. — (Lâyihanın on birinci maddesi aynen kabul edilmiştir)

Tenzil olunabilecek borçlar ve masraflar

MADDE 12. — (Lâyihanın on ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

B. E.

Bölüm 3

Matrahın tâyini verginin tarhı ve nispet Verginin matrahı

MADDE 10. — Veraset ve İrtikal Vergisinin matrahı, menkul mallarda Vergi Usul Kanununa göre bulunacak değerler ve gayrimenkul mallardır. Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerleridir. (12 nci madde de yazılı borç ve masrafların tenzili lâzımgeldiği takdirde matrah yukarda yazılı değerlerden bu tenziller yapıldıktan sonra kalan miktardır.)

Değerleme günü

MADDE 11. — Hükümetin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tenzil olunabilecek borçlar ve masraflar

MADDE 12. — İktisabedilen malların değerlerinden veya değerleri yekûnundan aşağıda yazılı borçlar ve masraflar, beyannamede gösterilmek şartıyla tenzil olunur.

a) Veraset yoluyla vukubulan intikallerde murisin ihticace salih vesaike müstenit borçları ile vergi borçları:

b) Diğer suretle iktisaplarda intikal eden malın aynına taallük eden borçlarla vergi borçları (Şu kadar ki, hibe eden hibe ettiği mala taallük eden borçları kendi üzerine almış veya öyle taahhüdetmiş ise bu borçlar nazara alınmaz);

c) Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde olan

Hü.

Mal. E.

c) Yabancılara aid olup Türkiye'de bulunan malların gerek veraset ve gerek sair suretle ivazsız iktisabı halinde yabancı memleketlerde bu mallar dolayısıyla alınan veraset ve intikal vergileri (tevsik edilmek şartıyla):

d) Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde olan kimselere ait mallardan yabancı memleketlerde bulunanlara taallük eden borçlar ve yabancı memleketlerde bu mallar dolayısıyla alınan veraset ve intikal vergileri (tevsik edilmek şartıyla);

(d fıkrasında yazılı borçlar ile veraset ve intikal vergileri, beyannamede gösterilen bu kabül malların değerini geçemez.)

e) Cenazenin techiz ve tedfini için yapılan masraflar.

İhtilâflı Borçlar

MADDE 13. — Müteveffanın sağlığında mahkemeye intikal etmiş olan alacak, ve borçlarının beyannamede sarahaten gösterilmesi şarttır. Bu alacak ve borçların vergileri tahakkuk ettirilerek tahsilleri mahkemenin vereceği katî hüküm neticesine intizaren tecil olunur. Şu kadar ki, bu tecil her ne suretle olursa olsun, hiçbir zaman üç seneden fazla devam edemez. Mükellefler her altı ayda bir dâva vaziyetlerini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar. Bu bildirim yapılmadığı takdirde tecil olunan vergiler derhal tahsil edilir. Tecil olunan vergilerin taallük eylediği dâvalar tecil müddetinden sonra neticelenecek olursa mükelleflerin müracaatı üzerine ve tebeyyün edecek hale göre gereken düzeltmeler yapılır ve fazla alınmış vergiler varsa, terkin ve sahiplerine geri verilir.

Verginin tarhı

MADDE 14. — Vergi, mükellef tarafından verilen beyanname üzerine tarh olunur.

Beyanname verilmemesi veya noksan beyanda bulunulması

MADDE 15. — Hiç beyanname verilmemesi veya verilen beyannamede intikal eden malların

İhtilâflı borçlar

MADDE 13. — Müteveffanın sağlığında mahkemeye intikal etmiş olan alacak ve borçlarının beyannamede sarahaten gösterilmesi şarttır. Bu alacak ve borçların vergileri tahakkuk ettirilerek tahsilleri mahkemenin vereceği katî hüküm neticesine intizaren tecil olunur. Şu kadar ki, bu tecil her ne suretle olursa olsun, hiçbir zaman üç seneden fazla devam edemez. Mükellefler her altı ayda bir dâva vaziyetlerini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar. Bu bildirim yapılmadığı takdirde tecil olunan vergiler derhal tahsil edilir. Tecil olunan vergilerin taallük eylediği dâvalar tecil müddetinden sonra neticelenecek olursa mükelleflerin müracaatı üzerine ve tebeyyün edecek hale göre gereken düzeltmeler yapılır ve fazla alınmış vergiler varsa, terkin ve sahiplerine iade olunur.

Vergilerin tarhı

MADDE 14. — (Lâyihanın on dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Beyanname verilmemesi veya noksan beyanda bulunulması

MADDE 15. — Hiç beyanname verilmemesi veya verilen beyannamede intikal eden

B. E.

kimselere ait mallardan yabancı memleketlerde bulunanlara taallûk eden borçlar ve yabancı memleketlerde bu mallar dolayısıyla alınan Veraset ve İntikal vergileri (Tevsik edilmek şartıyla);

(c) Fıkrasında yazılı borçlar ile Veraset ve İntikal vergileri, beyannamede gösterilen bu kabî malların değerini geçemez.)

d) Cenazenin tehziz ve tekfini için yapılan masraflar.

İhtilâflı borçlar

MADDE 13. — Müteveffanın sağlığında icra dairesine veya mahkemeye intikal etmiş ve takib edilmekte olan alacak ve borçlarının beyannamede sarahaten gösterilmesi şarttır. Bu alacak ve borçların vergileri tahakkuk ettirilerek tahsilleri icra dairesi ve mahkemenin vereceği katî hüküm neticesine intizaren tecil olunur. Şu kadar ki, bu tecil her ne suretle olursa olsun, hiçbir zaman beş seneden fazla devam edemez. Mükellefler her altı ayda bir icra ve dâva vaziyetlerini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar. Bu bildirim yapılmadığı takdirde tecil olunan vergiler derhal tahsil edilir. Tecil olunan vergilerin taallûk eylediği dâvalar tecil müddetinden sonra neticelenecek olursa mükelleflerin müracaati üzerine ve tebeyyün edecek hale göre gereken düzeltmeler yapılır ve fazla alınmış vergiler varsa, terkin ve sahiplerine geri verilir.

Verginin tarhi

MADDE 14. — Hükümetin 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Beyanname verilmemesi veya noksan beyanda bulunulması

MADDE 15. — Maliye Encümeninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

tamamen veya kısmen gösterilmemesi dolayısıyla re'sen veya ikmalen namlarına vergi tarh olunan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununun 325 nci maddesinin ilk fıkrası hükmü tatbik olunur.

Nispetler

MADDE 16. — Veraset ve İntikal Vergisi aşağıda yazılı nispetler üzerinden alınır.

Mal. E.

malların tamamen veya kısmen gösterilmemesi dolayısıyla re'sen veya ikmalen namlarına vergi tarh olunan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununun 330 neu maddesi hükmü tatbik olunur.

Nispetler

MADDE 16. — (Lâyihanın on altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Fürular, eşler, ana ve baba
(Evlâtlıklarla nesebi sahih
olmayan çocukların Kanunu
Medeninin 257 ve 442 nci
maddelerine göre alacakları
miraslar bu sıraya dâhil)
% nispet

Kardeşler, bü-
yük ana, bü-
yük baba ve
füruları
% nispet

1 ve 2 ncinin
dışında ka-
lanlar
% nispet

1 liradan	5 000 liraya kadar
5 001 »	25 000 » »
25 001 »	50 000 » »
50 001 »	100 000 » »
100 001 »	200 000 » »
200 001 »	300 000 » »
300 001 »	500 000 » »
500 001 ve daha yukarı	

2

4

6

8

12

16

20

24

3

6

9

12

16

20

24

28

5

10

15

20

25

30

35

40

B. E.

Nispetler

MADDE 16. — Veraset ve İntikal Vergisi
aşağıda yazılı nispetler üzerinden alınır:

M a t r a h		Fürüglar, eşler ana ve baba (evlâtlıklarla neshebi sahih olmıyan çocukların Kanunu Medeninin 257 ve 443 ncü maddelerine göre alacakları miraslar bu gruba dâhildir.) Vergi nispeti yüzde	Kardeşler, bü. yük ana, bü- yük baba ve füruları Vergi nispeti yüzde	1 ve 2 ncinin dışında ka- lanlar Vergi nispeti yüzde
1 liradan	20 000 liraya kadar	2	4	8
20 001 »	30 000 » »	3	6	10
30 001 »	50 000 » »	4	8	12
50 001 »	100 000 » »	5	10	14
100 001 »	150 000 » »	6	12	16
150 001 »	200 000 » »	8	14	20
200 001 »	300 000 » »	10	16	24
300 001 »	400 000 » »	12	18	28
400 001 »	500 000 » »	14	20	32
500 001 »	750 000 » »	16	22	36
750 001 »	1 000 000 » »	18	26	40
1 000 001 lira ve daha yukarı		20	30	44

Hü.

Bölüm : 4

*İhtiyat tedbirleri ve tahsil hükümleri
Vergiye mukabil alınacak teminat*

MADDE 17. — Âme idare ve müesseseleri, bankalar, bankerler, kasa kiralyanlar, sigorta şirketleri, sair şirket ve müesseseler, mahkemeler ve icra daireleri istihkak sahiplerine bu verginin mevzuuna giren her hangi bir muamele dolayısıyla para veya senet verebilmek için evvel emirde verginin ödenmiş olduğuna dair vergi dairesinden verilmiş bir tasdikname talebederler.

Tasdikname ibraz etmiyen hak sahiplerine, istihkaklarının yüzde on beşi vergi karşılığı olarak tevkif edildikten sonra bakiyesi verilebilir. Tevkifatı yapanlar tevkif ettikleri parayı en geç bir hafta zarfında buldukları yerin malsandığına yatırmaya ve keyfiyeti mensubdukları vergi dairesine yazı ile bildirmeye mecburdurlar. Tevkifat yapmadan para veya senet verenlerle tevkif ettikleri parayı muayyen müddet içinde malsandığına yatırmıyanlardan, tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar, âme alacaklarının Tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre ve % 10 fazlasiyle tahsil olunur.

İhtiyat tedbirleri

MADDE 18. — Veraset ve İntikal Vergisi matrahına girmesi icabeden malların kaçırılacağını anlatır karinelerin bulunduğu hallerde vergi dairesince Türk Kanunu Medenisinin 532 nci maddesinin 3 numaralı fıkrasına istinaden tereke defterinin yapılması istenebilir.

Ödeme zamanı

MADDE 19. — Veraset ve İntikal Vergisi tahakkukundan itibaren :

A) Menkul mallara ait vergiler bir ay içinde;

B) Gayrimenkul mallara ait vergiler dört senede ve her sene Bina ve Arazi vergilerinin

Mal. E.

Bölüm : 4.

*İhtiyat tedbirleri ve tahsil hükümleri vergiye
mukabil alınacak teminat*

MADDE 17. — Âme idare ve müesseseleri, bankalar, bankerler, kasa kiralyanlar, sigorta şirketleri, sair şirket ve müesseseler, mahkemeler ve icra daireleri istihkak sahiplerine bu verginin mevzuuna giren her hangi bir muamele dolayısıyla para veya senet verebilmek için evvelemerde verginin ödenmiş olduğuna dair vergi dairesinden verilmiş bir tasdikname talebederler.

Tasdikname ibraz etmiyen hak sahiplerine, istihkaklarının yüzde onu vergi karşılığı olarak tevkif edildikten sonra bakiyesi verilebilir. Tevkifatı yapanlar tevkif ettikleri parayı en geç bir hafta zarfında buldukları yerin malsandığına yatırmaya ve keyfiyeti mensubdukları vergi dairesine yazı ile bildirmeye mecburdurlar. Tevkifat yapmadan para veya senet verenlerle tevkif ettikleri parayı muayyen müddet içinde malsandığına yatırmıyanlardan tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar âme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre ve % 10 fazlasiyle tahsil olunur.

İhtiyat tedbirleri

MADDE 18. — (Lâyihanın on sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Ödeme zamanı

MADDE 19. — Veraset ve İntikal Vergisi tahakkukundan itibaren :

A) Menkul mallarda;

1. Ticari bir sermayeye dâhil bulunan demirbaş eşya, ham, mamul ve yarı mamul maddeler; yedek malzeme ve işletme umurunda

B. E.

Bölüm : 4.

İhtiyat tedbirleri ve tahsil hükümleri
Vergiye mukabil alınacak teminat

MADDE 17. — Âmme idare ve müesseseleri, bankalar, bankerler, kasa kirâlayanlar, sigorta şirketleri, sair şirket ve müesseseler, mahkemeler ve icra daireleri, istihkak sahiplerine bu verginin mevzuuna giren her hangi bir muamele ve dolayısıyla para ve senet verebilmek için evvelerde verginin ödenmiş olduğuna dair vergi dairesinden verilmiş bir tasdikname talebederler.

Tasdikname ibraz etmiyen hak sahiplerine, 16 nci maddenin birinci grupunda yazılı olanların istihkaklarından yüzde on, ikinci grupta yazılı olanların istihkaklarından yüzde on beş ve üçüncü grupta yazılı olanların istihkaklarından yüzde yirmi nispetinde vergi karşılığı olarak tevkifat yaptıktan sonra, bakiyesini verebilirler. Tevkifat yapanlar tevkif ettikleri parayı en geç bir hafta zarfında buldukları yerin malsandığına yatırmaya ve keyfiyeti mensup buldukları vergi dairesine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Tevkifat yapmadan para ve senet verenlerle tevkif ettikleri parayı muayyen müddet içinde malsandığına yatırmıyanlardan (Hâkimler hariç) tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre, yüzde on fazlasıyla tahsil olunur.

MADDE 18. — Hükümetin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ödeme zamanı

MADDE 19. — Veraset ve İntikal Vergisi tahakkukundan itibaren :

A) Menkul mallara ait vergiler, (1) yıl içinde iki müsavi taksitte;

B) Gayrimenkul mallara ait vergiler (5) senede ve her sene Bina ve Arazi vergilerinin

Hü.

ödendiği aylarda olmak üzere iki müsavi taksitte;

Tahsil olunur.

İntikal eden gayrimenkullerin tapuda tescil muamelesi, Veraset ve İntikal Vergisinin tahakkukunu mütaakıp yapılır. Veraset ve İntikal Vergisi tamamen ödenmedikçe intikal eden gayrimenkullerin başkasına devir ve ferağı yapılamaz ve üzerlerinde her hangi aynı bir hak tesis edilemez.

Bölüm : 5

Müteferrik hükümleri

Mükellefiyetin başlangıcı

MADDE 20. — Veraset ve İntikal Vergisi mükellefiyeti :

A) Beyanname verildiği takdirde, beyanname gösterilen mallar için beyanname tarihinde;

B) Verilen beyanname gösterilmeyen mallar ile beyanname verilmeyen hallerde intikal eden malların idarece tesbit olunduğu tarihte;

C) Terekenin tahriri, defter tutma veya resmî tasfiye hallerinde mahkemece bu muamelelerin ikmal edildiği tarihte

Başlar.

Gaibin zuhuru

MADDE 21. — :

A) Gaip vârisin zuhuru :

Gaip vârisin zuhuru dolayısıyla evvelce tahakkuk eden Veraset ve İntikal Vergisinin tadili icabettiği takdirde zuhur eden vârisin vereceği beyannameye veya vergi dairesince yapılacak idari tahkikata göre sabit olacak matrah üzerinden vergi düzeltilir.

B) Gaip murisin zuhuru :

Gaip muris zuhur ettiği takdirde nüfustaki ölüm kaydının terkinini mütaakıp, evvelce alınmış olan vergiler talep üzerine mükellefe geriverilir.

Mal. E.

kullanılan nakil vasıtalarına taallük eden vergiler âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki kanuna göre teminat gösterilmek şartıyla bir senede ve iki müsavi taksitte;

2. Yukarıki fıkra dışında kalan bilûmum menkul mallara ait vergiler iki ay içinde;

B) Gayrimenkul mallara ait vergiler dört senede ve her sene Haziran ve Kasım aylarında olmak üzere iki müsavi taksitte; tahsil olunur.

İntikal eden gayrimenkullerin tapuda tescil muamelesi, Veraset ve İntikal Vergisi beyannamesinin verilmesini mütaakıp yapılır. Veraset ve İntikal Vergisi tamamen ödenmedikçe intikal eden gayrimenkullerin devir ve ferağı yapılamaz ve üzerlerinde her hangi aynı bir hak tesis edilemez.

Bölüm : 5

Müteferrik hükümleri

Mükellefiyetin başlangıcı

MADDE 20. — (Lâyihanın yirminci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Gaibin zuhuru

MADDE 21. — (Lâyihanın yirmi birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

B. E.

ödendiği aylarda olmak üzere iki müsavi taksitte; tahsil olunur.

İntikal eden gayrimenkullerin tapuda tescil muamelesi, Veraset ve İntikal vergilerinin tahakkukunu mütaakıp yapılır. Veraset ve İntikal Vergisi tamamen ödenmedikçe intikal eden gayrimenkullerin başkasına devir ve ferağı yapılamaz ve üzerlerinde her hangi bir aynı hak tesis edilemez.

Bölüm : 5

Müteferrik hükümler

Mükellefiyetin başlangıcı

MADDE 20. — Hükümetin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gaibin zuhuru

MADDE 21. — A) Gaip mirasçının zuhuru:

Gaip mirasçının zuhuru dolayısıyla evvelce tahakkuk eden Veraset ve İntikal Vergisinin tadili icabettiği takdirde zuhur eden mirasçının vereceği beyannameye veya vergi dairesince yapılacak idari tahkikata göre sabit olacak matrah üzerinden vergi düzeltilir.

B) Gaip murisin zuhuru :

Gaip muris zuhur ettiği takdirde nüfustaki ölüm kaydının terkinini mütaakıp, evvelce alınmış olan vergiler talep üzerine mükellefe geriverilir.

Hh.

Mirasçılıkları hükmen sabit olanlar

MADDE 22. — Veraset ve İntikal Vergisinin ödenmesinden sonra bir malın vergi verenden başka bir kimseye aidolduğu mahkeme kararıyla sabit olur ve ilâmın katileşmesinden sonra bir sene içinde müracaat edilirse fazla alınan vergi verene iade ve hakiki mükelleften tahsil olunur.

Bankalardaki kiralık kasalar muhteviyatının tesbiti

MADDE 23. — Bankalar nezdlerindeki kiralık kasa sahiplerinden birinin ölümü halinde (sulh hâkimi tarafından yapılacak tesbit hariç) vergi dairesinin salâhiyetli bir memuru hazır bulunmadıkça kasanın açılmasına ve bu memur huzurunda tesbit edilmedikçe muhteviyatının mirasçuları veya kanuni temsilcileri veya vekilleri tarafından alınmasına müsaade edemezler.

Kaldırılan hükümler

MADDE 24. — Aşağıda yazılı hükümler kaldırılmıştır :

A) 797, 1836, 4509 ve 5381 numaralı kanunlar,

B) 4040 numaralı Kanunun 30 ncu maddesiyle Tapu Hareları Kanununa ek 5625 numaralı Kanunun birinci maddesinin bu kanuna uymıyan hükümleri.

MADDE 25. — İşbu kanunun 4 ncü maddesinin C fıkrasında yazılı istisna hadleri, icabında kanunun meriyete girdiği malî yılı takibeden her 5 yılda bir bütçe kanunlarında tesbit olunabilir.

Mal. E.

Mirasçılıkları hükmen sabit olanlar

MADDE : 22. — (Lâyihanın yirmi ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Bankalardaki kiralık kasalar muhteviyatının tesbiti

MADDE : 23. — (Lâyihanın yirmi üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.)

Kaldırılan hükümler

MADDE : 24. — (Lâyihanın yirmi dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.)

MUVAKKAT MADDE 1. — 10 ncu madde mucibince gayrimenkullerin vergiye esas tutulan vergi değerleri yeniden yapılacak umumî tahrirlerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar :

1. — Arazide :

a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil görmüş olan arazi ve arsaların kayıtlı kıymetlerinin (altı) misli;

2. — Binalarda :

a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edil-

B. E.

Mirasçuları hükmen sabit olanlar

MADDE 22. — Veraset ve İntikal Vergisinin ödenmesinden sonra bir malın vergi verenden başka bir şahsa aidolduğu mahkeme kararıyla sabit olur ve ilâmın katileşmesinden sonra bir sene içinde müracaat edilirse fazla alınan vergi verene iade ve hakiki mükelleften tahsil olunur.

Bankalardaki kiralık kasalar muhteviyatının tesbiti

MADDE 23. — Hükümetin 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan kanunlar ve hükümler

MADDE 24. — Aşağıda yazılı kanunlar ve hükümler kaldırılmıştır :

A) 797, 1836, 4509 ve 5381 numaralı kanunlar.

B) 4040 numaralı Kanunun 30 ncü maddesiyle Tapu Harcları Kanununa ek 5625 numaralı Kanunun birinci maddesinin bu kanuna uymıyan hükümleri.

MUVAKKAT MADDE 1. — 10 ncü madde mucibince gayrimenkullerin vergiye esas tutulan vergi değerleri yeniden yapılacak umumi tahrirlerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar;

I - Arazide :

a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil görmüş olan arazi ve arsaların kayıtlı kıymetlerinin (10) misli;

2. Binalarda :

a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir

Hü

Mal. E.

miş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (altı) misli;

b) 1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 28 Şubat 1947 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (dört) misli;

c) 1 Mart 1947 (dâhil) tarihi ile 11.V.1953 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (iki) misli;

d) 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değeri aynen;

Vergi değeri olarak kabul olunur.

Bu kanunun tatbikatında Vergi Usul Kanununun 1 Mart 1957 tarihli ve 6935 numaralı Kanunla tadil olunan 279 ncu maddesi hükmü tatbik edilmez.

MUVAKKAT MADDE — 1. III. 1957 tarihinden sonra vâkı olan ölüm ve intikaller dolayısıyla yapılmış olan tarhiyat bu kanun hükümlerine göre düzeltilir ve bu düzeltmeye göre fazla alınmış vergiler varsa mükelleflere ret ve iade olunur.

Yukarıki fıkra hükmü halen ihtilâflı bulunan vergilerle itiraz ve temyiz komisyonları ve Devlet Şûrası kararlarına iktiran etmek suretiyle kesbi katiyet etmiş olan vergilere de şâmilidir.

1. III. 1957 tarihinden sonra vukubulduğu halde bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar vergilendirme muameleleri henüz ikmal edilmiş olan ölüm ve intikal hâdiseleri hakkında da işbu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 26. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 27. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17. II. 1958

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Hariciye V. V.
S. Ağaoğlu

MUVAKKAT MADDE 2. — 1. III. 1957 tarihinden sonra vâkı olan ölüm ve intikaller dolayısıyla yapılmış olan tarhiyat bu kanun hükümlerine göre düzeltilir ve bu düzeltmeye göre fazla alınmış vergiler varsa mükelleflere red ve iade olunur. Noksanı aranmaz.

Yukarıki fıkra hükmü halen ihtilâflı bulunan vergilerle itiraz ve temyiz komisyonları ve Devlet Şûrası kararlarına iktiran etmek suretiyle kesbi katiyet etmiş olan vergilere de şâmilidir.

1. III. 1957 tarihinden sonra vukubulduğu halde bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar vergilendirme muameleleri henüz ikmal edilmiş olan ölüm ve intikal hâdiseleri hakkında da işbu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 26. — (Lâyihanın yirmi altıncı maddesi 25 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.)

MADDE 27. — (Lâyihanın yirmi yedinci maddesi 26 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.)

B. E.

edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (6) misli;

b) 1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 28 Şubat 1947 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (4) misli;

c) 1 Mart 1947 (dâhil) tarihi ile 11 Mayıs 1953 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerleri (2) misli;

d) 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değeri aynen vergi değerleri olarak kabul olunur.

Bu kanunun tatbikatında Vergi Usul Kanununun 1 Mart 1957 tarihli ve 6935 numaralı kanunla tadil olunan 279 ncu maddesi hükmü tatbik edilmez.

MUVAKKAT MADDE 2. — Maliye Encümeninin muvakkat 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Hükümetin 26 nci maddesi 25 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Hükümetin 27 nci maddesi 26 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Vekili <i>E. Kalafat</i>	Devlet Vekili <i>M. Kurbanoğlu</i>
Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>	Milli Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>
Dahiliye Vekili <i>N. Gedik</i>	Hariciye Vekili
Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>	Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>
Nafia Vekili <i>T. İleri</i>	Ticaret Vekili ve Sanayi V. V. <i>A. Aker</i>
Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. Lâtfi Kırdar</i>	Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i>
Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>	Münakalât Vekili <i>F. Uçaner</i>
Çalışma Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sanayi Vekili
Bas. - Yay. ve Turz. Vekili <i>S. Yırcalı</i>	İmar Vekili <i>M. Berk</i>